

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

RAČUNOVODSKA OBRAVNAVA PREHODA NA EVRO

Ljubljana, januar 2007

HELENA KRŽIŠNIK

IZJAVA

Študentka Helena Kržišnik izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. dr. Marka Hočevarja in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, 29. januarja 2007

Podpis: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	UVEDBA EVRA	2
2.1	VKLJUČEVANJE SLOVENIJE V EVRO OBMOČJE.....	3
2.1.1	<i>Proces uvedbe evra v Sloveniji</i>	4
2.1.2	<i>Pravni viri</i>	6
2.1.3	<i>Tečaj zamenjave in zaokroževanje zneskov</i>	7
2.2	POSLEDICE UVEDBE EVRA ZA PODJETJA.....	8
2.2.1	<i>Prednosti</i>	8
2.2.2	<i>Stroški</i>	9
2.3	SPREMEMBE NA KLJUČNIH PODROČJIH POSLOVANJA PODJETIJ.....	9
2.3.1	<i>Kadri</i>	10
2.3.2	<i>Prodaja</i>	10
2.3.3	<i>Pogodbe</i>	10
2.3.4	<i>Finance</i>	11
2.3.5	<i>Informacijska tehnologija</i>	11
3	VPLIV UVEDBE EVRA V SLOVENIJI NA RAČUNOVODSTVO	12
3.1	KNJIGOVODSKE LISTINE.....	12
3.2	POSLOVNE KNJIGE.....	13
3.2.1	<i>Oskrba z evri pred 1. januarjem 2007</i>	14
3.2.2	<i>Otvoritveno stanje 1. januarja 2007</i>	15
3.3	LETNO POROČILO.....	15
3.4	POROČILA DAVČNI UPRAVI.....	16
3.4.1	<i>Obračun plač in ostalih prejemkov</i>	17
3.4.2	<i>Obračun prispevkov za socialno varnost za zasebnike</i>	18
3.4.3	<i>Obračun davka od dohodkov pravnih oseb</i>	19
3.4.4	<i>Obračun akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti</i>	19
3.4.5	<i>Kontrolni podatki za odmero dohodnine</i>	20
3.4.6	<i>Evidence in obračuni DDV</i>	20
3.4.7	<i>Kvartalno poročilo</i>	21
3.5	POROČILA AJPES.....	22
3.6	PRERAČUN KAPITALA.....	23
3.6.1	<i>Delniške družbe</i>	23
3.6.2	<i>Družbe z omejeno odgovornostjo</i>	25
3.7	INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA V RAČUNOVODSTVU.....	26
3.7.1	<i>Analiza vpliva evra na informacijsko tehnologijo</i>	27
3.7.2	<i>Iskanje rešitev</i>	27
3.7.3	<i>Izvedba</i>	27
4	PRIMERI EVIDENTIRANJA POSLOVNIH DOGODKOV	28
4.1	RAČUN ZA PREDPLAČILO PREJET V DECEMBRU 2006.....	28
4.2	RAČUN ZA DECEMBER 2006 PREJET V JANUARJU 2007.....	30
4.3	RAČUN ZA DECEMBER 2006 IZDAN V JANUARJU 2007.....	31
4.4	PREJETI RAČUN ZA TELEFONSKE STORITVE.....	32
4.5	NAKUP POSLOVNIH ZAČETNIH PAKETOV EVROKOVANCEV.....	33
4.6	PLAČE ZA DECEMBER 2006.....	33
4.7	OTVORITEV BILANCE STANJA NA DAN 1. JANUARJA 2007.....	34
4.7.1	<i>Preračun obveznosti</i>	34
4.7.2	<i>Preračun osnovnih sredstev</i>	36

4.7.3	<i>Preračun zalog trgovskega blaga</i>	37
4.7.4	<i>Preračun dolgoročnih finančnih obveznosti</i>	37
4.7.5	<i>Razlike iz preračuna v bilanci stanja</i>	38
4.8	VODENJE DVOJNE BLAGAJNE	39
4.9	EVIDENTIRANJE PRERAČUNANEGA OSNOVNEGA KAPITALA DRUŽBE Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO.....	40
5	SKLEP	40
	LITERATURA	42
	VIRI	43
	PRILOGE	1

KAZALO SLIK

Slika 1: Faze uvedbe evra v Sloveniji.....	4
--	---

KAZALO TABEL

Tabela 1: Gospodarski in politični razlogi za uvedbo evra.....	3
Tabela 2: Izpolnitev konvergenčnih kriterijev	5
Tabela 3: Uredbe Sveta Evropske skupnosti	6
Tabela 4: Primeri izdaje računov in drugih listin.....	13
Tabela 5: Poročila davčni upravi	16
Tabela 6: Obrazec REK-1	17
Tabela 7: Obračun davka na izplačane plače.....	18
Tabela 8: DDV, knjiga izdanih računov	21
Tabela 9: DDV, knjiga prejetih računov.....	21
Tabela 10: Poročila AJPES	22

KAZALO PRIMEROV

Primer 1: Uvedba kosovnih delnic pred uvedbo evra.....	24
Primer 2: Uvedba kosovnih delnic po uvedbi evra.....	25
Primer 3: Preračun osnovnega kapitala družbe z omejeno odgovornostjo	26
Primer 4: Rešitev računalniškega programa v računovodstvu	28

1 UVOD

1. januarja 2007 se je slovenski tolar umaknil skupni evropski valuti. Po petnajstih letih smo se tako poslovili od prve povsem lastne valute in uvedli evro. Skupaj z devetimi članicami Evropske unije se je Slovenija 1. maja 2004 zavezala, da bo uvedla evro po izpolnitvi konvergenčnih kriterijev. Slovenija je prva, ki je izpolnila vse kriterije in tako kot 13. država članica v evro območju za najmanj eno leto prehitela preostale kandidatke. Po dveletnem čakanju v mehanizmu deviznih tečajev ERM2 je z vstopom v Evropsko ekonomsko in monetarno unijo Slovenija izgubila svojo monetarno suverenost, ki je imela za državo simbolni pomen.

Uvedba evra je prinesla vrsto sprememb za državljane, banke in vsa podjetja. Priprave na uvedbo evra so bile v podjetjih skrbno načrtovane. Za vse potrebne postopke prilagoditve poslovanja so se podjetja obračala na računovodje, informatike in svoje banke. Uvedba evra je zahtevala ustrezno izobraževanje zaposlencev. Posebni programi usposabljanja, ki so bili organizirani preko Gospodarske zbornice Slovenije, obrtnih zbornic in podobnih združenj, so zaposlencem pomagali, da so lažje obvladali prehod.

V računovodstvu se je prilagajanje na uvedbo evra odvijalo postopoma. Začelo se je spremembami v programu za obračun plač zaradi zapisa neto plač v tolarjih in evrih na septembrskih plačilnih listah. Nastala so vprašanja, kako se bodo obračunavale plače, izkazovale davčne obveznosti, izdelovala letna poročila. Ugotoviti je bilo potrebno, katere aktivnosti se izvedejo v času priprav na uvedbo in ob uvedbi evra ter kje se je pričakovalo največ težav. Sledilo je poglobljanje v pojasnila, navodila in novo zakonodajo, ki določajo pravilno uporabo valute.

V januarju je potrebna večja pazljivost pri vnosu podatkov, saj se vodijo poslovne knjige za leto 2007 in hkrati do konca meseca zaključujejo evidentiranja v poslovne knjige za preteklo leto. Na začetku leta 2007 je moralo biti zagotovljeno plačevanje strank z gotovino v tolarjih in evrih in hkrati vračanje gotovine v evrih. Računovodstvo je zadolženo za pravilno evidentiranje tovrstnih poslovnih dogodkov po uvedbi evra.

Namen diplomske naloge je prikazati vpliv uvedbe evra na evidentiranje posameznih poslovnih dogodkov, pripravo davčnih obračunov in izdelavo letnih poročil v računovodstvu. V prvem delu sem na kratko opisala razloge za uvedbo skupne evropske valute in vključevanje Slovenije v evro območje. V nadaljevanju sledi opredelitev posledic uvedbe evra na podjetja, kakšne prednosti in stroške jim predstavlja ter katera področja podjetij so najbolj izpostavljena. V drugem delu diplomske naloge so podrobneje opisane priprave na uvedbo evra v računovodstvu. Ob strokovnem sodelovanju računovodij s programerji računovodskih programov se večjih težav ob prehodu ni pričakovalo. V tretjem delu sem posamezna računovodska vprašanja ponazorila s primeri evidentiranja poslovnih dogodkov in prikazala rezultate vpliva preračuna tolarjev v evre v otvoritveni bilanci stanja.

2 UVEDBA EVRA

Uvedba evra je največja monetarna sprememba v zgodovini sodobne Evrope in pomeni mejnik v razvoju Evropske Unije (EU). Euro gradi na uspehu enotnega trga in prispeva k stabilnosti, potrebni za večjo rast. Povečuje konkurenco in inovacije, koristi potrošnikom in sprošča sredstva za druga področja, kot sta socialno varstvo in izobraževanje. Poleg tega politično in gospodarsko krepi Evropo (Fekonja, 2006, str. 10).

Monetarna suverenost v izhodišču pripada vsaki državi. Obstoj lastne valute in lastne centralne banke ima določen simbolni in prestižni pomen. Vodenje samostojne monetarne politike omogoča izbiro optimalne sestave makroekonomskih politik, možnost vodenja samostojne deviznotečajne politike pa pomaga državi uravnati konkurenčnost domačega gospodarstva z mednarodnim in izravnati plačilno bilanco. Kljub prednostim monetarne suverenosti pa se države lahko odločijo za monetarno integracijo in s tem uvedbo skupne valute, če v tem vidijo prednosti, ki pretehtajo nad njenimi slabostmi (Lavrač, 2000a, str. 2).

Pogodba o Evropski uniji, t. i. Maastrichtska pogodba, podpisana 7. februarja 1992, je formalna podlaga za nastanek evra in monetarne unije. Predstavlja začetek nove dobe v razvoju EU in je predvidela ustanovitev ekonomske in monetarne unije (EMU) do leta 1999 (Kumar et al., 2000, str. 23). Maastrichtska pogodba je stopila v veljavo 1. novembra 1993 in določa konvergenčne oz. maastrichtske kriterije, ki jih mora država članica EU izpolnjevati za vstop v EMU (Mrak, 2002, str. 408):

- stopnja inflacije ne sme presežati povprečja stopnje inflacije v treh državah članice EU z najnižjo stopnjo inflacije za več kot 1,5 odstotne točke,
- dolgoročna obrestna mera ne sme presežati povprečne obrestne mere v treh državah članicah EU z najnižjo stopnjo inflacije za več kot 2 odstotni točki,
- valuta države mora biti vključena v mehanizem deviznih tečajev ERM vsaj dve leti in mora upoštevati normalne meje nihanja okoli uradnega tečaja, in sicer brez devalvacije valute na lastno pobudo,
- javnofinančni primanjkljaj ne sme presežati 3 % bruto domačega proizvoda države,
- javni dolg ne sme presežati 60 % bruto domačega proizvoda države.

1. januarja 2002 se je 300 milijonov prebivalcev, v dvanajstih državah članicah EU, seznanilo s skupno evropsko valuto, evro. Prvič po razpadu Rimskega cesarstva si večina evropskega prebivalstva deli skupno valuto. Pravzaprav je evro nastal že 1. januarja 1999, ko je enajst držav članic EU vezalo svoje valute na evro in uvedlo evro kot knjižni denar. Euro je zamenjal ECU (European Currency Unit) v razmerju 1:1 (ECU je bila umetna valuta kot košarica vseh valut držav članic EU iz leta 1979). Po treh letih so uvedli evro še kot denarno valuto in v zavesti prebivalcev je evro prvič postal "resničen" denar. Medtem se je leta 2001 enajsterici pridružila tudi Grčija, ko je zadovoljila vse pogoje za uvedbo evra (McDonald et al., 2005, str. 99). Pristojnosti glede vodenja monetarne politike so bile prenesene na Evrosistem, ki ga sestavljajo

Evropska centralna banka (ECB) (ustanovljena 1. junija 1998 z začetkom delovanja 1. januarja 1999) in nacionalne centralne banke (CB) držav članic EU, ki so uvedle evro (Moussis, 2003, str. 123).

Odločitev o uvedbi evra so povzročili gospodarski in politični razlogi.

Tabela 1: Gospodarski in politični razlogi za uvedbo evra

Gospodarski razlogi	Politični razlogi
Uvedba skupne evropske valute je potrebna za uresničitev evropskega notranjega trga. EMU je torej nadaljevanje gospodarskega povezovanja Evrope.	Po uvedbi evra se je povečala mednarodna politična moč Evrope.
Konvergenčni kriteriji so temelj za uspešen ekonomski razvoj in pogoj za uvedbo skupnega denarja.	Evro naj bi vplival na mednarodni ugled držav članic.
Globalizacija naložb evropskih podjetij zahteva večjo finančno stabilnost in manjše stroške rabe denarja za financiranje mednarodnih naložb.	Interes članic EMU je, da evro predstavlja denarno protiutež ameriškemu dolarju.
Odpravljanje valutnih tveganj in transakcijskih stroškov pospešuje ponudbo cenejšega kapitala, ki ponuja ugodne pogoje in preprečuje nihanje cen, tečajev in obresti na mednarodnih finančnih trgih.	Uvedba evra pomeni možnost, da se premagajo nesoglasja glede strukturnih reform tako v javnem kot zasebnem sektorju.

Vir: Gretschnann, 1999, str. 18; Brataševac, 2000, str. 33–34.

Velika Britanija in Danska, ki sta se odločili ostati zunaj EMU (imeli sta "opt-out" možnost), sta presodili, da bi od vključitve v EMU in uvedbe evra pričakovale višje stroške kot koristi. Pričakovane koristi in stroške je mogoče najti, vendar jih je težko kvantificirati. Zato so v praksi koristi in stroški vključitve v EMU in uvedbe evra opredeljeni predvsem splošno (Mrak, 2002, str. 391).

2.1 VKLJUČEVANJE SLOVENIJE V EVRO OBMOČJE

Priprave na uvedbo evra v Sloveniji so potekale dalj časa. Vlada Republike Slovenije in Banka Slovenije sta novembra 2003, še pred vstopom Slovenije v EU, sprejeli Program vstopa v ERM2 in prevzema evra ter se zavzeli za čimprejšnjo uvedbo evra. Majhnost Slovenije naj ne bi ogrozila učinkovitosti skupne denarne politike, ki jo vodi ECB. Njeno vključitev v evro območje so ocenjevali kot koristno, saj je denarna politika v večjih valutnih območjih učinkovitejša z večjo kredibilnostjo velikih centralnih bank (Program vstopa v ERM2 in prevzema evra, str. 10).

Naslednji pomembnejši dokument je Načrt uvedbe evra, v katerem so opredeljene aktivnosti ter organizacija, ki so povezane s tehničnimi pripravami na prevzem evra. V načrtu je bil predviden prevzem evra po scenariju **velikega poka**, za katerega se je Slovenija sama odločila. Po tem scenariju se uvede evro kot knjižni denar istočasno z uvedbo evrokovancev in evrobankovcev (Načrt uvedbe evra, 2005, str. 7). Za Slovenijo je bil v skladu s scenarijem predviden in nato tudi uresničen datum uvedbe evra, in sicer 1. januar 2007.

Za razliko od Slovenije je dvanajst držav članic EU uvedlo evro po madridskem scenariju, po katerem posamezne faze trajajo več let (Lavrač, 1999, str. 12). Najprej so uvedli evro kot

knjižni denar in šele v zadnji fazi tudi gotovino. Od leta 1999 do 2002 se je evro uporabljal predvsem v transakcijah velikega obsega, v stikih med finančnimi institucijami in večjimi podjetji, na borzah in pri izdajanju novega javnega dolga, denominiranega v evru. Po uvedbi evrogotovine se je uporaba razširila tudi v transakcije med prebivalci.

2.1.1 Proces uvedbe evra v Sloveniji

Sodelovanje in vključitev v EMU s prevzemom evra je obveznost, ki izhaja iz članstva v EU (Lavrač, 2000a, str. 26). Proces priprave na uvedbo evra delimo na štiri faze, enako kot tudi pri ostalih članicah EU, ki bodo v prihodnosti uvedle evro (Faze uvedbe evra v Sloveniji, 2006). Časovni potek faz uvedbe evra v Sloveniji prikazuje Slika 1.

Slika 1: Faze uvedbe evra v Sloveniji

Vir: Faze uvedbe evra v Sloveniji, 2006.

V **predpristopni fazi** je morala Slovenija izpolniti kriterije za članstvo v EU (kopenhagenske kriterije). Politični kriteriji so narekovali demokratično in pravno državo, gospodarski pa delujoče tržno gospodarstvo, ki se je sposobno soočati s konkurenco in tržnimi silami znotraj EU. Pred pristopom k EU je bilo potrebno prevzeti evropske predpise (EMU acquis), ki določajo prosti pretok kapitala, neodvisnost centralne banke, osnovne cilje monetarne politike in prepovedujejo financiranje javnega sektorja s strani centralne banke. Poleg tega je bilo treba zagotoviti zdrav bančni sistem in finančno stabilnost v državi.

Evropska komisija je 12. oz. 13. decembra 2002 na zasedanju v Kopenhagenu uspešno zaključila pogajanja z desetimi kandidatkami za vstop v Evropsko unijo. Poleg Slovenije so 1. maja 2004 vanjo vstopile še Češka, Estonija, Madžarska, Litva, Latvija, Poljska, Slovaška, Ciper in Malta. Z vstopom v Evropsko Unijo so se nove članice zavezale, da bodo čim prej vstopile v EMU in uvedle evro (Szapary, 2004, str. 41). S tem je Slovenija vstopila v **fazo po pristopu k EU** in začela s sodelovanjem v EMU s statusom države z odstopanjem glede uvedbe evra. To pomeni, da veljajo določbe, ki se nanašajo na ekonomsko unijo, ne pa tudi tiste, ki se nanašajo na monetarno unijo (Faze uvedbe evra v Sloveniji, 2006).

Kot članica EU je lahko Slovenija zaprosila za vstop v ERM2. To je sistem fiksnih, vendar prilagodljivih centralnih tečajev s standardnim razponom nihanja $\pm 15\%$, v katerega so vključene valute držav članic EU, ki niso uvedle evra. Sodelujočim državam pomaga zagotoviti, da usmerijo svoje politike v stabilnost, spodbuja konvergenco in jim s tem pomaga v prizadevanjih za uvedbo evra (Sporazum med ECB in nacionalnimi CB držav članic znotraj evro območja, 2006). V medsebojnem dogovoru se je določil centralni tečaj kot fiksno razmerje

med tolarjem in evrom. Določen je bil v višini 239,640 SIT za 1 EUR in se ga ni smelo prilagajati navzdol (devalvacija). **Faza sodelovanja v ERM2** je za Slovenijo trajala dve leti. Samostojnost monetarne politike v Sloveniji se je v tej fazi zmanjšala. Po izstopu Slovenije se v ERM2 nahajajo danska krona, estonska krona, litovski litas, ciprski funt, latvijski lats, malteška lira in slovaška krona (The Euro, 2007).

Za prehod v zadnjo fazo so morali biti izpolnjeni vsi konvergenčni kriteriji. Slovenija je imela največ težav z izpolnjevanjem inflacijskega kriterija. 3. marca 2006 je Slovenija zaprosila za predčasni individualni konvergenčni poročili. Evropska komisija in ECB sta v ločenih poročilih preverili usklajenost nacionalne zakonodaje s Pogodbo¹ in Statutom Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) in ocenili, ali je bila dosežena visoka stopnja konvergence glede na štiri merila. Potrdili o uspešnem izpolnjevanju kriterijev je Slovenija prejela 16. maja 2006 (Faze uvedbe evra v Sloveniji, 2006). V Tabeli 2 so podani konvergenčni kriteriji, z dosego katerih je Slovenija dobila dovoljenje za vstop v EMU.

Tabela 2: Izpolnitev konvergenčnih kriterijev

	Inflacija zadnjih 12 mes.* (v %)	Dolgoročna obrestna mera zadnjih 12 mes.* (v %)	Deficit v letu 2005 (v % BDP)	Javni dolg v letu 2005 (v % BDP)
Evro območje	2,3	3,4	-2,4	70,8
Konvergenčni kriteriji	2,6	5,9	-3,0	60,0
Slovenija	2,3	3,8	1,8	29,1

*Zadnjih dvanajst mesecev se nanaša na povprečje podatkov do vključno marca 2006.

Vir: Kriteriji za uvedbo evra, 2007.

Dveletno sodelovanje v ERM2 je bilo izpolnjeno 28. junija 2006. Svet EU je 11. julija 2006 sprejel odločitev, da Slovenija uvede evro 1. januarja 2007. Kot prva izmed novih držav članic EU je Slovenija vstopila v četrto **fazo uvedbe evra**. S tem je Banka Slovenije (BS) postala del Evrosistema in nanj prenesla pristojnosti glede vodenja monetarne politike. Guverner BS je postal član Sveta ECB. Svet EU je s soglasjem članic evro območja in Slovenije, na predlog Evropske komisije in posvetovanjem z ECB, 11. julija 2006 določil tečaj zamenjave v višini 239,640 tolarjev za 1 evro (Faze uvedbe evra v Sloveniji, 2006). Tečaj je ostal v višini centralnega tečaja, ki je bil določen ob vključitvi v ERM2. Z uvedbo evra se je Slovenija pridružila evro območju, ki ga je do tedaj sestavljalo 12 starih držav članic EU, ki so uvedle evro. Evro območje poleg Slovenije trenutno sestavljajo Avstrija, Belgija, Finska, Francija, Nemčija, Irska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Portugalska, Španija in Grčija (The Euro, 2007).

¹ Izraz se nanaša na Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Rimska pogodba), ki je bila večkrat spremenjena, zlasti s pogodbo o Evropski uniji (Maastrichtska pogodba) in je vsebovala tudi Statut ESCB, za ustanovitev ESCB in ECB. ESCB sestavljajo ECB in nacionalne CB držav članic EU.

2.1.2 Pravni viri

Uvedba evra narekuje spremembo zakonodaje ne le na nacionalni ravni, temveč tudi na ravni EU (Zagradišnik, 2005, str. 27). Slednja je morala spremeniti uredbe 1103/97, 974/98 in 1086/2006, ki so podane v Tabeli 3.

Tabela 3: Uredbe Sveta Evropske skupnosti

	Uredba	Datum sprejema	Velja za	Ureditev področja
1	1103/97	17. junij 1997	11 članic EMU	Ureja praktična vprašanja, kot so kontinuiteta pogodb, pravila zaokroževanja pri preračunavanju zneskov in uporabi menjalnih razmerij.
	2595/2000	27. november 2000	države, ki še bodo uvedle evro	
2	974/98	3. maj 1998	11 članic EMU	Ureja scenarije prevzema evra, pravni status evra in nacionalnih valut v prehodnem obdobju, pogodbeni razmerja, uvedbo evro bankovcev in kovancev.
	2596/2000	27. november 2000	Grčija	
	2169/2005	21. december 2005	države, ki še bodo uvedle evro	
	1647/2006	7. november 2006	Slovenija	
3	2866/98	31. december 1998	11 članic EMU	Ureja menjalna razmerja med evrom in valutami držav članic, ki so uvedle evro.
	1478/2000	19. junij 2000	Grčija	
	1086/2006	11. julij 2006	Slovenija	

Vir: Uradni listi Evropske unije.

Eden izmed pogojev za uvedbo evra je tudi pravna konvergenca, ki pomeni združljivost nacionalne zakonodaje s Pogodbo in Statutom ESCB. Zadeve, ki so urejene v uredbah, ne sme dodatno urejati nacionalna zakonodaja. Usklajevanje nacionalnih zakonodaj je možno z uvedbo krovnega zakona, ki uvede nujne in potrebne spremembe, ali pa s spreminjanjem zneskov v vsakem posameznem zakonu. Prvi način je lažji za zakonodajalca, drugi je jasnejši za državljanke, obstaja pa tveganje, da se tako pozabi urediti določeno področje, ki ostane formalno neuskkljeno. Slovenija se je zaradi časovne stiske za pripravo zakonodaje in zakonodajnega postopka odločila za izdajo krovnega Zakona o uvedbi evra. Zneski v preostalih zakonih in predpisih se bodo spremenili v evrske, ko bodo sprejete tudi prve vsebinske spremembe zakonov. Do tedaj se bodo le preračunavali po tečaju zamenjave 239,640 tolarjev za 1 evro (Zagradišnik, 2005, str. 27–28).

Za urejen prehod na evro je bil v Sloveniji 11. novembra 2005 sprejet **Zakon o dvojnem označevanju cen**. Cilja zakona sta bila postopna prilagoditev in priprava potrošnikov na novo vrednotenje cen blaga in storitev ter s primerjanjem cen preprečiti zvišanje inflacije. Zakon ureja dvojno označevanje cen blaga in storitev, ki jih podjetja ponujajo potrošniku. To velja za podjetja, ki ponujajo svoje storitve in blago potrošnikom, ki pridobivajo ali uporabljajo blago oz. storitve za svoje lastne potrebe. Dvojno označevanje cen torej ni potrebno za poslovanje med posameznimi podjetji (Zakon o dvojnem označevanju cen, 2005).

Po Zakonu o dvojnem označevanju sta bili opredeljeni dve obdobji:

- Informativno dvojno označevanje cen: začelo se je 1. marca 2006 in se končalo na dan določitve tečaja zamenjave 11. julija 2006. Prodajne cene so bile navedene v obeh valutah – znesek v evrih je bil naveden informativno. Znesek v tolarjih se je delil s centralnim (paritetnim) tečajem, ki je znašal 239,640 SIT/EUR.
- Dvojno označevanje cen: začetek obdobja je nastopil po določitvi tečaja zamenjave in se bo končal pol leta po uvedbi evra. Za preračunavanje se uporablja tečaj zamenjave, ki je bil določen v isti višini kot centralni (paritetni) tečaj (239,640 SIT/EUR).

Za nadaljnjo uskladitev z dinamičnim evropskim pravom je bil 4. aprila 2006 sprejet prenovljeni **Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1)**, ki je temeljni zakon na področju prava gospodarskih družb v Sloveniji. Med najpomembnejšimi spremembami ZGD-1 (Kocbek et al., 2006, str. 42) so:

- prehod nominalnih zneskov na denarno valuto evro in uvedba kosovnih delnic,
- uvedba enotirnega sistema upravljanja delniških družb,
- uvedba evropske delniške družbe (Societas Europea) v slovenski pravni sistem,
- prenos določb o izredni reviziji iz Zakona o prevzemih v ZGD-1,
- uvedba institutov iztisnitve (squeeze-out) ter izstopa (sell-out) manjšinskih delničarjev,
- spremembe pri pravni ureditvi družbe z omejeno odgovornostjo,
- poenostavitve normativne ureditve za samostojne podjetnike,
- prenovljene določbe splošnega dela zakona, posebej določbe s področja bilančnega prava, ki so pomembne za prakso gospodarskih družb.

Zakon o uvedbi eura je krovni zakon, sprejet 26. oktobra 2006 in ureja postopke v zvezi z uvedbo evra kot valute Republike Slovenije. Vsebuje določbe o zamenjavi gotovine, preračunu stanja na računih in plačilnem prometu, redenominaciji nematerializiranih dolžniških vrednostnih papirjev, spremembo zneskov v aktih iz tolarjev v evre, spremembo obrestnih mer, indeksov in tečajev ter še nekaj drugih določb povezanih z zaokroževanjem zneskov, kot npr. preračun blaga in storitev, ki se prodajajo v velikih količinah (Zakon o uvedbi eura, 2006).

2.1.3 Tečaj zamenjave in zaokroževanje zneskov

Banka Slovenije je srednji menjalni tečaj evra na svoji tečajnici konec leta 2006 izenačila s tečajem zamenjave in olajšala preračunavanje tolarških zneskov v evre tam, kjer je to bilo potrebno opraviti. Tako so prodajni zneski blaga in storitev, ki so že bili preračunani v obdobju dvojnega označevanja cen, lahko ostali nespremenjeni.

Tečaj zamenjave tolarjev v evre je določen kot šestmestno število, kjer je nacionalna valuta izražena z osnovno enoto mere 1 evro: **1 EUR = 239,640 SIT**.

Zneski se iz tolarjev preračunajo v evre tako, da znesek v tolarjih delimo z menjalnim tečajem. Pri preračunih po Uredbi št. 1103/97 ni dovoljena uporaba inverznega tečaja (1 SIT = 0,00417 EUR), ker lahko vodi do pomembnih razlik pri preračunavanju.

Pravila glede zaokroževanja določajo, da je znesek, ki ga je potrebno plačati ali evidentirati v poslovne knjige, zaokrožen na najbližji cent, torej na dve decimalni mesti. Če je tretja cifra večja ali enaka 5 se cifra zaokroži navzgor, sicer pa navzdol (Uredba Sveta (ES) št. 1103/97):

45.000 SIT : (239,640 SIT/EUR) = 187,7816725 EUR

Znesek zaokrožimo navzdol, ker je tretja cifra manjša od 5 → 187,78 EUR

50.000 SIT : (239,640 SIT/EUR) = 208,6463028 EUR

Znesek zaokrožimo navzgor, ker je tretja cifra večja od 5 → 208,65 EUR

Zakon o uvedbi eura dodatno določa preračun blaga in storitev, ki se prodajajo v velikih količinah, cene na mersko enoto pa so majhne, zaokroževanje in izkazovanje zneskov na najmanj štiri decimalna mesta. To velja za električno energijo, telefonske impulze, osnovne komunalne storitve ter zemeljski in utekočinjeni plin in naftne derivate. Izjemi sta motorni bencin in plinsko olje za pogon in ogrevanje, kjer morajo biti cene zaokrožene na vsaj tri decimalna mesta (Zakon o uvedbi eura, 2006).

2.2 POSLEDICE UVEDBE EVRA ZA PODJETJA

Dolgoročno pomeni evro za podjetja predvsem nižje stroške in večjo varnost v mednarodnem poslovanju, kar je velika prednost za podjetja, ki so bila premajhna in niso imela denarja za prodiranje na nove trge. Podjetja so morala preučiti strateške elemente pri poslovanju, kot sta povečanje konkurence, postavljanje cen v evrih in na novo opredeliti razvojno politiko. Lažje spreminjanje in prilagajanje poslovanja je bilo za podjetja, ki so se seznanila z vplivom evra na podjetja v državah, ki so že bile članice EMU (Ferlinc, 2002, str. 20). Uvedba evra podjetjem prinese tudi stroške prilagoditve, ki so nizki v nasprotju z dolgoročno učinkovitostjo poslovanja in višjim življenjskim standardom (Duff, 1998, str. 81).

2.2.1 Prednosti

Prednosti uvedbe evra za podjetja držav članic EMU (Gretschmann, 1999, str. 38):

- zmanjšanje oz. odprava variabilnosti deviznih tečajev in z njo povezanim tveganjem v mednarodni menjavi,
- ukinitvev tveganj pri menjalnih tečajih znižuje stroške za zavarovanje tečajnih tveganj in stroške menjave tujih valut, kar vpliva na povečanje trgovine, izboljšuje izračune pri izvozu in uvozu med članicami EMU ter krepi evropsko integracijo,
- enotni kapitalski trg daje večje možnosti za pridobitev cenejšega kapitala,

- države z visokimi obrestmi bo konkurenca prisilila k izenačevanju obrestnih mer na raven evra, na nižjo vrednost,
- uveljavitev evra kot enotno priznane valute omogoča povečanje možnosti transakcij blaga, kapitala in storitev s tretjimi državami,
- transparentnost cen, ki je dobra tako za potrošnike kot proizvajalce, saj so cene po celotni monetarni uniji izražene v eni, skupni valuti,
- večja konkurenčnost na skupnem trgu, kar vodi k večji preglednosti izbora ter nižjim cenam blaga in storitev.

2.2.2 Stroški

Vsebinske spremembe zaradi uvedbe evra so bile podobne tako v malih kot v velikih podjetjih. Razlika med njimi je bila le v stroških prehoda. Malim podjetjem so stroški predstavljali večji delež njihovega prihodka kot velikim podjetjem. Prva imajo omejeno poslovodsko osebje, ki ima veliko dela z vsakdanjimi obveznostmi, znotraj večjih pa so lahko delovale posebne skupine. Zaradi tega je bilo na voljo manj časa za izobraževanje o evru in to znatno poveča stroške (Preverjalni seznam uvajanja evra za podjetja in revizorje/računovodje, 2006, str. 28). Podjetja so imela stroške z dodatnim izobraževanjem zaposlencev na področju računovodstva, financ, prodaje, nabave, informatike in posodobitve informacijske tehnologije. Prilagoditi je bilo potrebno obrazce, račune, obvestiti dobavitelje in poslovne partnerje.

S prvimi stroški povezanimi z uvedbo evra in težavami pri zaokroževanju ob preračunavanju zneskov, so se podjetja srečala zaradi uvedbe dvojnega označevanja cen. Najvišje stroške so imela trgovska podjetja. Visoki so bili predvsem materialni stroški zaradi številnega obsega reklamnega materiala, prospektov, cenikov, katalogov, poličnih etiket in etiket na izdelkih. Stroške zaradi uvedbe evra so v trgovskih podjetjih, ki se ukvarjajo s trgovino na drobno, z raziskavo pri UMAR ocenili na višini 5,8 mrd SIT oz. 24,2 mio EUR. Stroški vključujejo stroške dvojnega označevanja cen, stroške spreminjanja valutnega razmerja in druge stroške uvedbe evra (Povšnar, 2006, str. 43–46).

2.3 SPREMEMBE NA KLJUČNIH PODROČJIH POSLOVANJA PODJETIJ

Uvedba evra pomeni obsežen projekt, zlasti v večjih podjetjih. Pomembno je bilo izvesti teste prehoda, da bi se izognili nepredvidenim zapletom. Da bi ugotovili, v kakšnem stanju priprav so se nahajala slovenska podjetja, so v okviru Gospodarske zbornice Slovenije izvedli t. i. Evromonitoring. Rezultati so pokazali, da so bila najbolje pripravljena trgovska podjetja, večina velikih poslovnih sistemov iz industrije, s področja turizma, prometa in logistike. Zaskrbljujoče so bile priprave malih podjetij, ki imajo omejene kadrovske in finančne resurse ter so se zanašala predvsem na banke ter zunanje sodelavce, zlasti na področju informacijske tehnologije in računovodstva. Nekatera podjetja takrat niso začela še niti s pripravami (Stantič, 2006, str. 130).

2.3.1 Kadri

Uvedba evra je zahtevala ustrezno izobraževanje zaposlencev. Posebni programi usposabljanja, ki so bili organizirani preko Gospodarske zbornice Slovenije, obrtnih zbornic in podobnih združenj, so zaposlencem pomagali, da so lažje obvladali prehod. Za posamezno ciljno skupino se je izvajalo prilagojeno usposabljanje, ki se je moralo začeti še pred uvedbo dvojnega označevanja cen. Zaposlenci, ki so v neposrednem stiku z gotovino, so se podrobno seznanili z varnostnimi elementi evrobankovcev za preprečevanje plačevanja s ponarejenim denarjem. (Pripravljeni na evro, 2006, str. 17–18). Informatiki in računovodje pa z računovodskimi spremembami ob uvedbi evra, ki so imela vpliv tudi na spremembo informacijske tehnologije v podjetju.

2.3.2 Prodaja

Nov evrotrg je mnogo dostopnejši in podjetja imajo priložnost razširiti trgovanje v druge države članice EMU. Uvedba evra pomeni zmanjšanje stroškov menjave in odpravo valutnega tveganja v evro območju, kar pospešuje trgovanje med članicami EMU. Odprtost evropskega trga omogoča vstop tujih konkurentov, zato so morala podjetja na novo definirati svoje skupine potrošnikov. Za zadovoljevanje njihovih potreb so je raziskalo tržišče, spremenilo določene značilnosti izdelkov (kakovost, dizajn itd.) in uvedlo nove distribucijske kanale (elektronska prodaja, neposredna prodaja, licenčne pogodbe), da bi bila konkurenčna. Uvedba evra pomeni večjo transparentnost cen, kar poveča cenovno konkurenčnost in pritisk na znižanje cen (Ferlinc, 2002, str. 39).

Pri prodaji in nakupu so podjetja morala pretvoriti kupoprodajne pogodbe iz nacionalne valute v evro, izdajati račune v evrih, imeti kreditni limit v evrih, prilagoditi kataloge, cenike, obvladati obrazce za naročila v evrih, pregledati dogovore o cenah in jih preveriti pri svojih partnerjih.

2.3.3 Pogodbe

V 3. členu Uredbe Sveta ES št. 1103/97 je določena pravna kontinuiteta pogodb, ki prepoveduje spremembo pogojev v obstoječih pravnih instrumentih zaradi uvedbe evra. Tu so zajeta vsa zakonodajna in statutarna določila, upravni akti, sodne določbe, pogodbe, enostranski pravni akti ter plačilni instrumenti razen bankovcev in kovancev. Že leta 1995 je Evropska komisija sprejela t. i. zeleni papir, kjer je bilo poudarjeno, da zgolj uvedba evra ne more biti pravni temelj za sklicevanje na ničnost pogodbe. Vse pogodbe (npr. pogodbe o delu, najemne pogodbe, kreditne pogodbe, zavarovalne police) so ostale veljavne, kjer so vsa zapisana določila, razen denarne enote, ki se je preračunala v evro, ostala enaka. Spremembe sklenjenih pogodb so dovoljene le v primeru, da se pogodbeni stranki zanje dogovorita. Nove pogodbe se sestavljajo v evrih (Zagradišnik, 2005, str. 26–30).

V kreditnih pogodbah, kjer je bilo obrestovanje vezano na gibanje referenčne obrestne mere SITIBOR, se namesto nje uporablja EURIBOR². Vrednost SITIBOR se je že pred uvedbo evra približal k vrednosti EURIBOR. V kreditnih pogodbah s fiksno obrestno mero in temeljno obrestno mero (TOM) poteka obrestovanje po isti obrestni meri dokler velja pogodba (Evro-za vse nas, 2006). Pri pogodbenih razmerjih, ki so sklenjene med partnerji, ki se nahajajo zunaj EMU, se je v obstoječe pogodbe zaradi pravnih razlogov vključilo klavzulo o evru. Stranke se dogovorijo, da se vse plačilne obveznosti, ki jih opredeljuje pogodba, določijo v evrih takoj, ko evro postane edino zakonito plačilno sredstvo. Preračun temelji na tečaju zamenjave (Pripravljeni na evro, 2006, str. 14).

2.3.4 Finance

Z uvedbo evra se je poenostavilo delo v finančnih službah. Plačila podjetja so se prenesla na en sam glavni račun in s tem prihranila čas porabljen za vodenje različnih valut (Brataševac, 2000, str. 46). Ni več pogostega spremljanja spreminjanja deviznih tečajev, le še za poslovanje z nečlanicami EMU. Odpravljeni so različni transakcijski stroški, povezani z menjavo valut oz. z upravljanjem različnih valut (npr. stroški deviznih transakcij, stroški zavarovanja pred tečajnim tveganjem, stroški čezmejnih plačil, stroški upravljanja računov v različnih valutah). Pred uvedbo evra so se na mednarodnih bančnih trgih zadolževala predvsem velika podjetja, sedaj imajo dostop tudi mala in srednje velika podjetja (Ferlinc, 2002, str. 44).

Uvedba evra in poenotenje pravil trgovanja bosta vplivala na večjo likvidnost in transparentnost trga vrednostnih papirjev. Podjetja bodo postala na enotnem finančnem trgu manj razpoznavna kot na nacionalnih trgih (Evro-za vse nas, 2006).

Od 1. januarja 2007 dalje so v veljavi novi plačilni instrumenti za plačevanje, in sicer plačilni nalog BN 02, posebna položnica PP 02 in posebna nakaznica PN 03 (Plačilni promet, 2006). Podrobnosti o plačilnih instrumentih določa Banka Slovenije. Obrazci so prilagojeni mednarodnim standardom, ki veljajo za plačilne instrumente ter se od prejšnjih razlikujejo po barvi. Podjetja, ki so se pravočasno pripravila na novosti, ki jih je prinesla uvedba evra, so že predhodno preračunala, kolikšno število starih obrazcev so še potrebovala, sicer so nastali tu nepotrebni stroški zaradi ostajanja obrazcev, ki po uvedbi evra niso več uporabni.

2.3.5 Informacijska tehnologija

Informacijska tehnologija je ključna za nemoteno poslovanje podjetij, zato je imela uvedba evra velik vpliv na njeno spremembo. V času dvojnega označevanja cen je bil omogočen dvojni prikaz valute v programih. S pomočjo strokovnjakov so se za uspešen prehod opredelili vsi podatki, ki jih je bilo potrebno vključiti v pretvorbo. To so predvsem polja z denarnimi zneski in oznakami (šiframi) valut. Pomembna je bila pravočasna prilagoditev programske opreme in

² EURIBOR je evro medbančna ponujena mera, ki je bila uvedena z uvedbo evra 1. januarja 1999. To je obrestna mera, po kateri je banka pripravljena posoditi sredstva v evrih drugi banki.

usposodobitev zaposlencev za delo z novimi programi. Podjetje se je lahko zaradi uvedbe evra odločilo za menjavo informacijskega tehnologije, vendar menjava preveč stvari hkrati ni varna, zato je bilo to potrebno izvesti še pred uvedbo evra (Vpliv na informacijski sistem, 2006).

3 VPLIV UVEDBE EVRA V SLOVENIJI NA RAČUNOVODSTVO

Priprave na uvedbo evra so bile v računovodstvu skrbno načrtovane. Prilagoditi je bilo potrebno informacijski sistem v računovodstvu. Poglobiti se je bilo potrebno, kako se bodo obračunavale plače, izkazovale davčne obveznosti, izdelovala letna poročila. Ugotoviti je bilo potrebno, katere aktivnosti izvesti v času priprav na uvedbo in ob uvedbi evra ter kje se je pričakovalo največ težav. V mesecu januarju se zaključujejo evidentiranja v poslovne knjige za leto 2006 in hkrati vodijo poslovne knjige za leto 2007 (Novak, 2006, str. 1). Naloga računovodstva je po prejemu knjigovodskih listin pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov v poslovne knjige in davčne evidence. Na njihovi podlagi se izdelajo davčni obračuni in letno poročilo.

Področja v računovodstvu, kjer je prišlo do največ sprememb zaradi uvedbe evra, sem ponazorila s tabelami in praktičnimi primeri računovodskega evidentiranja v tretjem delu diplomske naloge.

3.1 KNJIGOVODSKE LISTINE

V knjigovodskih listinah so zapisi o poslovnih dogodkih, ki so povzročili spremembo sredstev, obveznosti do virov sredstev, prihodke in odhodke. Uporabljajo se za prenašanje knjigovodskih podatkov in so podlaga za vnašanje knjigovodskih podatkov v poslovne knjige in kontroliranje poslovnega dogodka, ki se je izvršil. Izvirne knjigovodske listine (npr. naročilnice, dobavnice) se sestavijo na kraju in času nastanka poslovnega dogodka, izpeljane pa so v knjigovodstvu na podlagi izvirnih knjigovodskih listin ali v zvezi s preknjižbami v poslovnih knjigah, npr. temeljnice (Slovenski računovodski standardi 2006, 2006).

Računi in druge listine (računi za predplačilo, dobavnice, prevzemnice, dobropisi, bremenopisi) prejete v januarju 2007, ki se nanašajo na poslovne dogodke leta 2006, so sestavljene v tolarjih. Listine, ki imajo datum izstavitve v januarju 2007 in se nanašajo na leto 2006, so prav tako izstavljene v tolarjih. Tu pridejo v poštev predvsem temeljnice obračuna decembrskih plač in obračuni davčnih obveznosti za leto 2006. Vsi računi, ki so ostali na dan 31. decembra 2006 neplačani, bodo v letu 2007 poravnani v evrih (Pojasnilo 1 k Uvodu v SRS 2006). Plačilo gotovinskih računov je bilo možno v prehodnem obdobju od 1. do 14. januarja 2007 v evrih ali tolarjih, kasneje le še v evrih.

V Tabeli 4 so prikazane izdaje računov in pripadajočih listin ter njihove valute in poravnave. Valuta v oklepaju se nanaša na valuto, ki je v tem obdobju zapisana kot informativni znesek na knjigovodski listini, zaradi lažje obravnave listine v davčnih evidencah.

Tabela 4: Primeri izdaje računov in drugih listin

Vrsta knjigovodske listine	Datum poslovnega dogodka	Datum izdaje dokumenta	Valuta na dokumentu	Datum poravnave	Valuta poravnave
Račun 1	29. 12. 2006	03. 01. 2007	SIT	04. 01. 2007	EUR
Dobavnica k računu 1	29. 12. 2006	29. 12. 2006	SIT	-	-
Dobropis št. 1 k računu 1	31. 12. 2006	08. 01. 2007	SIT (EUR)	08. 01. 2007	EUR
Račun za predplačilo k računu 2	10. 12. 2006	08. 01. 2007	SIT (EUR)	10. 12. 2006	SIT
Račun 2	04. 02. 2007	08. 02. 2007	EUR (SIT)	10. 12. 2006	SIT
Dobropis k računu 2	18. 02. 2007	18. 02. 2007	EUR	18. 02. 2007	EUR

Vir: Prusnik et al., 2006, str. 155.

Primeri evidentiranja prejetega računa, izdanega računa in računa za predplačilo so prikazani v *Primerih 4.1–4.4, na str. 28–32*. O dobropisih je zapisano več v poglavju *3.4.6 Evidence in obračuni DDV, na str. 20*.

3.2 POSLOVNE KNJIGE

Poslovne knjige so povezane knjige, kartoteke in podatkovne zbirke z evidentiranimi poslovnimi dogodki, ki so povzročili spremembo sredstev, obveznosti do njihovih virov, prihodke ali odhodke, prejeme, izdatke, poslovni izid in finančni položaj in so razvidni iz knjigovodskih listin. So knjigovodski razvidi, ki nastajajo pri knjigovodskem urejanju in obdelovanju podatkov. Vpisi v poslovne knjige si morajo slediti po časovnem zaporedju ter biti urejeni, popolni, pravilni in sprotni. Poslovne knjige se odprejo in zaključijo vsako leto. Na koncu leta se jih zaključijo tako, da kasneje ni več možno spreminjati podatkov (Slovenski računovodski standardi 2006, 2006).

Delitev poslovnih knjig:

- Temeljni poslovni knjigi sta glavna knjiga in dnevnik. Glavna knjiga vsebuje konte postavk sredstev, obveznosti do virov sredstev, prihodkov, odhodkov ter zunajbilančnega razvida. V dnevniku so podatki zapisani po časovnem zaporedju. Podatke se vpisuje v obe temeljni poslovni knjigi hkrati, seštevki iz dnevnika pa se morajo vedno ujemati z ustreznimi pripadajočimi konti glavne knjige. Njun namen je kazati finančni položaj podjetja in njegov poslovni izid.
- Pomožne poslovne knjige so analitične evidence in druge pomožne knjige. Analitične evidence vsebujejo razčlenitvene konte, ki pojasnjujejo temeljne konte v glavni knjigi, npr. konte materiala, izdelkov, blaga, dobaviteljev, kupcev, osnovnih sredstev, plač itd. Druge pomožne knjige dopolnjujejo konte glavne knjige, npr. blagajniška knjiga, register opredmetenih osnovnih sredstev, knjiga prejetih in knjiga izdanih računov itd.

Do zaključka poslovnega leta 2006 je v poslovnih knjigah vodilna denarna enota še vedno tolar. To pomeni, da se vse poslovne dogodke evidentira v poslovne knjige za leto 2006 v tolarjih. Evidenc iz pomožnih poslovnih knjig za pretekla leta ni potrebno preračunati. Vsi podatki evidentirani do konca leta 2006 se hranijo v uradni valuti, ki je veljala za to obdobje (Pojasnilo 1 k Uvodu v SRS 2006, 2006).

Če bodo organizacije že po uvedbi evra in zaključku poslovnih knjig za leto 2006 ugotovile napake, ki so nastale pri prepoznavanju, merjenju, predstavljanju in razkrivanju postavk računovodskih izkazov, jih popravijo v prvih računovodskih izkazih po odkritju napak. Napake iz preteklega obdobja se popravijo s preračunavanjem nazaj, kot da do njih v preteklem obdobju sploh ne bi prišlo. Popravki se ne vključijo v poslovni izid obdobja, v katerem so bile odkrite (Odar, 2006, str. 54).

Prehod na plačevanje z evri v državi je posegel tako na področje gotovinskega kot tudi negotovinskega načina izvajanja plačil. Dva tedna po uvedbi evra 1. januarja 2007 je bilo še možno plačevanje s tolarji v gotovini, vračanje razlike pa je potekalo samo še v evrih (Plačilni promet, 2006). Zaradi dveh valut hkrati v obtoku je bilo prisotno vodenje dvojne blagajne (*glej Primer 4.8, na str. 39*). Prejeti tolarji so se v računovodstvu preračunali in evidentirali v poslovne knjige v evrih. Promet na transakcijskih računih od 1. januarja 2007 dalje poteka le v evrih, zato računovodsko evidentiranje tega prometa ne predstavlja težav.

3.2.1 Oskrba z evri pred 1. januarjem 2007

Banka Slovenije je že pred 1. januarjem 2007 bankam preddobavila evrogotovino (bankovci in kovanci, ki se glasijo na evro). S preddobavo evrokovancev je začela 16. septembra 2006, z evrobankovci pa 11. decembra 2006 (Sklep o zamenjavi gotovine, 2006). Poslovne banke so ponujale evrogotovino po tečaju zamenjave:

- fizičnim osebam začetne pakete – začetek prodaje je bil 15. decembra 2006 in je vseboval evrokovance v višini 12,52 EUR,
- posrednim prejemnikom: poslovne začetne pakete – začetek prodaje je bil 1. decembra 2006 in je vseboval evrokovance v višini 201 EUR (*glej Primer 4.5, na str. 33*); nakup evrogotovine iz tolarkega dela bančnega računa; dvig evrov iz deviznega dela poslovnega računa.

Posredni prejemniki so fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, državni organi, organi lokalnih skupnosti in pravne osebe, ki so potrebovali evre zaradi vračanja razlike v evrih pri plačevanju s tolarji (1. januar 2007 – 14. januar 2007). Z večjimi uporabniki gotovine je poslovna banka lahko še pred uvedbo evra sklenila tudi pogodbo o posredni preddobavi evrogotovine.

3.2.2 Otvoritveno stanje 1. januarja 2007

Po zaključku poslovnega leta se v računovodstvu naredi otvoritveno bilanco stanja. Otvoritveno stanje za leto 2007, ki izhaja iz zaključnega salda v glavni knjigi 31. decembra 2006, se je avtomatično preračunalo iz tolarjev v evre po tečaju zamenjave. Pri tem se ni smelo ponovno ovrednotiti sredstev, dolgov in kapitala. Preračune se je naredilo po posameznih postavkah analitičnih evidenc – kupci, dobavitelji, osnovna sredstva, zaloge materiala, izdelkov, blaga, plače. Zaradi zaokroževanja vsake postavke posebej je prišlo do razlik med vsoto analitičnih postavk preračunanih v evre in zaokroženega stanja iz glavne knjige (glej Primer 4.7, na str. 34–39). Po vseh opravljenih preračunih se je saldo vseh razlik evidentiral med druge odhodke – konto 757 ali druge prihodke – konto 787 (Pojasnilo 1 k Uvodu v SRS 2006, 2006). Dodatno se bo s temeljnico uskladi še osnovni kapital družbe, da bo ustrežal preračunu opravljenem po Zakonu o gospodarskih družbah.

Knjigovodski problem spremembe denarne merske enote se je pojavil pri zagotavljanju načela identičnosti bilanc. Identičnost bilanc pomeni enakost začetne bilance nekega obdobja s končno bilanco predhodnega obdobja (Kokotec-Novak et al., 2002, str. 300). Ob preračunu postavk iz tolarjev v evre, bilančna vsota vseh začetnih stanj na dan 1. januar 2007 ni enaka bilančni vsoti na dan 31. december 2006. Začetna stanja na dan 1. januar 2007 pa so prikazana v drugi valuti kot končna stanja na dan 31. december 2006.

3.3 LETNO POROČILO

Na podlagi zaključenih poslovnih knjig se za vsako poslovno leto, ki se lahko razlikuje od koledarskega, v treh mesecih po koncu poslovnega leta sestavi letno poročilo. Sestavljeno je iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida ter prilog s pojasnili k izkazu. Velika in srednja podjetja ter mala podjetja, katerih delnice kotirajo na borzi, morajo priložiti tudi izkaz denarnih tokov, izkaz gibanja kapitala in poslovno poročilo. Poslovno poročilo vsebuje prikaz razvoja poslovanja in položaja podjetja ter ustrezne kazalnike (Zakon o gospodarskih družbah, 2006).

Prehod na evro pomeni za računovodstvo predvsem spremembo v izdelovanju računovodskih izkazov za leto 2007. V računovodskih izkazih so zapisani podatki in informacije o poslovnih dogodkih, ki so se zgodili v preteklosti. Njihov namen je zagotavljati in dajati informacije o finančnem položaju, uspešnosti in spremembah finančnega položaja organizacije, ki so koristne različnim uporabnikom računovodskih izkazov. Zaradi zahtev po njihovi primerljivosti in možnosti sprejemanja odločitev na njihovi podlagi morajo biti informacije pripravljene na enakih podlagah in tako, da bodo lahko vsi uporabniki iz njih razbrali vse podatke. Informacije morajo omogočiti, da se na njihovi podlagi lahko sprejemajo tudi sklepi glede prihodnosti (Turk, 2004, str. 59).

Računovodski izkazi in letno poročilo za poslovno leto 2006 bodo sestavljeni še v tolarjih. Za poslovno leto 2007 in dalje se bodo sestavljali v evrih. Računovodski izkazi v tolarjih bodo vsebovali zneske v tisočih, izkazi v evrih pa tudi v centih. Še nekaj let po oddaji računovodskih

izkazov je treba zagotoviti možnost izpisovanja v tolarjih. Podatki iz leta 2006 se za primerjavo z letom 2007 preračunajo iz tolarjev v evre. Za preračun se uporabi uradni srednji tečaj Banke Slovenije, ki je veljal na zadnji dan primerjalnega obdobja v letu 2006. Za pretekla leta do leta 2006 ni potrebno izdelati preračunov računovodskih izkazov v evre. Lahko pa se za preračun odloči podjetje samo za lastne potrebe in pri tem uporabi ustrezní tečaj za posamezna leta (Pojasnilo 1 k Uvodu v SRS 2006, 2006).

Podjetja, ki so se ob registraciji odločile za poslovno obdobje, ki ni enako koledarskemu letu, morajo evidentiranje v poslovne knjige za leto 2006 opraviti v tolarjih, jih zaključiti in nato opraviti preračun iz tolarjev v evre. Letno poročilo v letu 2007 se bo izdelalo samo v evrih. Podatke za del poslovnega leta, ki je v letu 2006, je potrebno preračunati v evre z uporabo uradnega tečaja Banke Slovenije na dan poročanja (Pojasnilo 1 k Uvodu v SRS 2006, 2006).

3.4 POROČILA DAVČNI UPRAVI

Po navodilih Davčne uprave Republike Slovenije (DURS) je za obračunska obdobja, ki so se končala do 31. decembra 2006 z datumom poročanja v letu 2007, potrebno izpolnjevanje obračunov v tolarjih. Obveznost za plačilo se preračuna v evre po tečaju zamenjave 239,640 SIT/EUR. To pravilo velja za obračun davka na dodano vrednost, kvartalno poročilo, obračun davka od dohodkov pravnih oseb, obračun akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti, obračun prispevkov za zasebnike in kontrolnih podatkov za dohodnino. Izjemi pri tem pravilu sta Obrazec REK-1 in Obrazec obračun davka na izplačane plače. Tu je potrebno celotna obrazca že izpolniti v evrih³.

Tabela 5: Poročila davčni upravi

Vrsta obračuna	Obračunsko obdobje	Obdobje poročanja	Valuta poročanja	Valuta plačila/vračila
Obračun prispevkov za zasebnike	december 2006	15. januar 2007	SIT	EUR
Obrazec REK-1	december 2006	januar 2007	EUR	EUR
Davek na izplačane plače	december 2006	januar 2007	EUR	EUR
Kontrolni podatki za odmero dohodnine	2006	konec januarja 2007	SIT	–
Obračun DDV	zadnje obdobje 2006	konec januarja 2007	SIT	EUR
KP-O	4. četrtletje 2006	do 10. februarja 2007	SIT	–
Obračun DDPO	2006	konec marca 2007	SIT	EUR
Obračun po ZDoh-1	2006	konec marca 2007	SIT	EUR

Vir: Prusnik et al., 2006, str. 160; Lastna priredba.

Pomembna sprememba pri poročanju davčni upravi je sprememba enote poročanja. Doslej so se zneski v davčnih obračunih in napovedih izpolnjevali v celih številih. Z uvedbo evra se bodo izpolnjevali obračuni in napovedi v evrih in centih, torej na dve decimalni mesti (Evro je tu, 2006, str. 5).

³ Ob predpostavki, da se plače izplačajo v mesecu januarju 2007.

3.4.1 Obračun plač in ostalih prejemkov

Plača je ena temeljnih pravic zaposlenca za plačilo in njegovo delo, ki ga opravlja po pogodbi o zaposlitvi. Po Zakonu o delovnih razmerjih je plača sestavljena iz osnovne plače, plače za delovno uspešnost in dodatkov k plači. Osnovna plača zaposlenca ne sme biti manjša od izhodiščne plače za posamezni tarifni razred, v katerega je zaposlenec razporejen glede na stopnjo izobrazbe in zahtevnost dela oz. od minimalne plače v Sloveniji (Korpič-Horvat et al., 2004, str. 2). Delovna uspešnost zaposlenca se določi glede na gospodarnost, kvaliteto in obseg opravljenega dela. Dodatki k plači pa se določijo glede na pogoje dela – nočno delo, nadurno delo, delovno dobo, delo v nedeljo, delo ob praznikih in dela prostih dnevih (Zakon o delovnih razmerjih, 2002). Delodajalec mesečno obračuna prispevke za socialno varnost, in sicer od bruto plače po stopnjah predpisanih z Zakonom o prispevkih za socialno varnost, pri čemer predstavljajo prispevki delojemalca 22,10 %, delodajalca pa 16,10 % bruto plače.

Izplačilo plače mora biti do 18. v mesecu za pretekli mesec, kar pomeni, da je zaposlencem do 18. v mesecu potrebno nakazati neto plačo. Ob izplačilu plač mora delodajalec na DURS predložiti (Korpič-Horvat et al., 2005a, str. 1):

- Obrazec REK-1 za obračun davčnih odtegljajev,
- Obrazec za obračun davka na izplačane plače.

Na obrazcu REK-1 se prikažejo podatki o izplačanih dohodkih vseh zaposlencev, ki se všttevajo v davčno osnovo in od katerih se skladno z Zakonom o dohodnini izračuna akontacija dohodnine. Delodajalci izpolnijo obrazce REK-1 v valuti, ki je v veljavi na dan izplačila plač:

Tabela 6: Obrazec REK-1

Obračunsko obdobje	Valuta računovodske obravnave	Datum izplačila plač	Valuta poročanja na obrazcu	Valuta plačila
December 2006	SIT	28. 12. 2006	SIT	SIT
December 2006	SIT	10. 01. 2007	EUR	EUR
Januar 2007	EUR	10. 02. 2007	EUR	EUR

Vir: Prusnik et al., 2006, str. 161.

Davek na izplačane plače se obračuna od bruto plače istočasno kot plača (Zakon o davku na izplačane plače, 1999). Davek se z leti znižuje in bo predvidoma leta 2009 znašal 0 %. Rok za plačilo davka na izplačane plače je 6 dni po izplačilu plač zaposlencem. Če je rok za predložitev obrazca v letu 2006 in datum plačila v letu 2007 zaradi zakasnitve izplačila, se Obrazec za obračun davka na izplačane plače odda v tolarjih. Če je rok za predložitev obrazca v letu 2007 in datum plačila v letu 2007, se obrazec izpolni v evrih – *glej Tabelo 7, na str. 18* (Navodilo DURS⁴, 2006, str. 6).

⁴ Navodilo za prehod na evro v DURS, 2006.

Tabela 7: Obračun davka na izplačane plače

Obračunsko obdobje	Valuta računov. obravnave	Datum izplačila plač	Datum plačila davka	Valuta poročanja na obrazcu	Valuta plačila
December 2006	SIT	22. 12. 2006	do 28. 12. 2006	SIT	SIT
December 2006	SIT	28. 12. 2006	do 03. 01. 2007	SIT	EUR
December 2006	SIT	10. 01. 2007	do 16. 01. 2007	EUR	EUR
Januar 2007	EUR	10. 02. 2007	do 16. 02. 2007	EUR	EUR

Vir: Prusnik et al., 2006, str. 161.

Plače in povračila stroškov za december 2006 so se obračunala januarja 2007 v tolarjih, vključena pa bodo v letno poročilo za leto 2006 (*glej Primer 4.6, na str. 33*). Njihovo izplačilo se izvede v evrih. To pomeni, da se v evrih plačajo tudi vsi prispevki in davki iz plač in na plače ter neto plače, ki se izplačajo zaposlencem (Navodilo DURS, 2006, str. 6). Podjetja so se lahko odločila za izplačilo decembrskih plač v decembru 2006. V tem primeru se je obrazec izpolnil v tolarjih, plačilo davka na izplačane plač pa izvedeno v tolarjih ali evrih glede na mesec plačila.

Lahko se zgodi, da podjetje nima poravnanih vseh obveznosti iz naslova plač v letu 2006. Ko podjetje kadarkoli po 1. januarju 2007 pridobi dovolj sredstev za poravnavo obveznosti, se poračun naredi v tolarjih, izplačilo pa izvede v evrih.

Delodajalci so dolžni zaposlencem ob vsakokratnem izplačilu dohodkov izročiti obračun davka v obliki plačilne liste. V namene informiranja zaposlencev se je od oktobra 2006 do konca leta 2006 na plačilnih listah prikazovala neto plača v tolarjih in evrih⁵. Tako so se zaposleni počasi lahko privajali na višino zneska v evrih, ki ga bodo dobivali po uvedbi evra in si pomagali pri preračunavanju zneskov v evre. Izpis plačilne liste za decembrske plače se je opravil dvakrat (Novak, 2006, str. 7). Enkrat v tolarjih, ker so plače za december 2006 povezane tudi z obrazcem M-4/M-8 (Povzetek za obračun pokojninske osnove in zavarovalne dobe) za leto 2006. Drugič še v evrih, saj bo potrebno obrazce za obračun dajatev za plače decembra 2006, ki se izplačajo v letu 2007, predlagati v evrih. Plače za december 2006, ki se izplačajo v januarju 2007, so obdavčene v dohodninskem letu 2007, za katerega se bodo v evrih sestavili kontrolni podatki dohodkov izplačanih fizičnim osebam.

3.4.2 Obračun prispevkov za socialno varnost za zasebnike

Samostojni podjetniki in ostali zasebniki obračunavajo prispevke od bruto zavarovalne osnove. Osnova se določi glede na doseženi dobiček, povečan za že plačane prispevke za socialno varnost in davčne olajšave. Znesek za plačilo se določi v višini 38,20 % od osnove (Zakon o prispevkih za socialno varnost, 1996). Do 15. v mesecu za pretekli mesec se na DURS odda Obračun prispevkov za socialno varnost (Zakon o davčnem postopku, 2006). Obrazec za mesec december se je izpolnil v tolarjih, plačilo pa izvedlo v evrih (Navodilo DURS, 2006, str. 6).

⁵ Kolektivna pogodba o načinu usklajevanja plač, povračilu stroškov v zvezi z delom in regresu za letni dopust za obdobje od 1. julija 2006 do 31. decembra 2007.

3.4.3 Obračun davka od dohodkov pravnih oseb

Davčna osnova za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb je dobiček, ugotovljen kot presežek prihodkov nad odhodki v izkazu poslovnega izida, zmanjšan za davčne olajšave. Davek se izračuna v višini stopnje 25 % od davčne osnove. Plačujejo ga pravne osebe domačega prava za vse dohodke, ki imajo vir v Sloveniji ali izven nje ter pravne osebe tujega prava za davek od dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji (Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-1, 2004). Davčni obračun se predloži davčnemu organu v roku treh mesecev po poteku poslovnega leta (Zakon o davčnem postopku, 2006). Obračun davka se izkaže v obrazcu Obračun davka od dohodkov pravnih oseb – Obračun DDPO in se za davčno leto 2006 sestavi v tolarjih. Končna obveznost za plačilo se preračuna v evre (Navodilo DURS, 2006, str. 6). Razliko med že plačano akontacijo davka za davčno obdobje in izračunanim davkom za isto obdobje se plača (ali dobi povrnjeno) v roku 30 dni od predložitve davčnega obračuna (Zakon o davčnem postopku, 2006). Po novem ZDDPO-2 (2006) se bo stopnja davka znižala na 23 % in se bo uporabila pri obračunu za leto 2007. Vsi popravki za obdobja pred letom 2007, ki jih javijo podjetja sama, se predlagajo v tolarjih.

Med davčnim obdobjem se plačuje akontacijo davka do 10. v mesecu za pretekli mesec. V mesečnih obrokih se plačuje, če znesek letne akontacije presega 400,00 EUR oz. v trimesečnih obrokih, če znaša manj kot toliko (v letu 2006 je bila meja pri 100.000,00 SIT). Akontacija davka za naslednje davčno obdobje je enaka znesku davka za predhodno davčno obdobje (Zakon o davčnem postopku, 2006). Akontacije davka za davčno leto 2007 se preračunajo v evre. Že plačano akontacijo leta 2006 plačano v evrih (do 10. januarja) v letu 2007, se preračuna v tolarje in odšteje od tolarške osnove za plačilo davka za leto 2006 (Navodilo DURS, 2006, str. 6).

Za podjetja, ki se jim davčno leto konča v letu 2007 in torej njihovo poslovno leto ni enako koledarskemu letu, je potrebno Obračun DDPO v celoti izpolniti v evrih.

3.4.4 Obračun akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti

Po Zakonu o dohodnini je letna davčna osnova za dohodnino vsota davčnih osnov od dohodkov iz zaposlitve, opravljanja dejavnosti, kmetijske in gozdarske dejavnosti, oddajanja premoženja v najem, iz prenosa premoženjskih pravic ter drugih dohodkov, zmanjšana za priznane stroške ter olajšave. Po koncu leta se vire dohodnine obdavči z dohodnino, med letom pa z akontacijskimi davki. Akontacijski davki omogočajo sprotno pobiranje dohodnine, tako da po koncu leta zneski doplačila oz. povračila ne bi bili preveliki (Čok et al., 2005, str 19).

Obračun akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti (npr. samostojni podjetniki, odvetniki, notarji, zdravniki itd.) za leto 2006, se izpolnjuje v tolarjih. Davčna osnova je dobiček ugotovljen pri opravljanju dejavnosti, zmanjšan za olajšave. Obrazec se mora oddati na DURS do konca marca 2007 (Navodilo DURS, 2006, str. 6). Obračun se bo

opravil na podlagi prejšnjega zakona (ZDoh-1) po katerem veljajo še stare stopnje obdavčitve: 16 %, 33 %, 38 %, 42 %, in 50 %. Novi Zakon o dohodnini (ZDoh-2) znižuje obdavčitev dohodkov z uvedbo nove lestvice. Nove stopnje dohodnine znašajo 16 %, 27 % in 41 % (Zakon o dohodnini, 2006).

3.4.5 Kontrolni podatki za odmero dohodnine

Kontrolni podatki za odmero dohodnine za leto 2006, ki jih izpolnjujejo delodajalci za svoje zaposlence, morajo biti dostavljeni na DURS na hranilnem mediju ali po telekomunikacijski poti (ne več na obrazcu v pisni obliki) do konca januarja 2007 (Priprava in oddaja kontrolnih podatkov za leto 2006, 2006, str. 12). Izpolni se jih v tolarjih (Navodilo DURS, 2006, str. 5). Na njihovi podlagi bo DURS izpolnil napoved za odmero dohodnine za leto 2006.

3.4.6 Evidence in obračuni DDV

Po Zakonu o DDV (1998) morajo zavezanci (oseba, ki opravi promet blaga/storitev od katerega se obračuna DDV) voditi knjige prejetih in izdanih računov za posamezno davčno obdobje. Na njihovi podlagi se sestavi obrazec DDV-O za davčno obdobje. Ločeno se vodijo knjige za domači trg (I-RAČ in P-RAČ), trg znotraj EU (I-RAČ-D in P-RAČ-D) in trg izven EU (E-UVOZ). Vodenje teh evidenc po novem Zakonu o DDV (ZDDV-1, 2006) ne bo več obvezno. Davek se mora plačati najkasneje zadnji delovni dan naslednjega meseca po preteku davčnega obdobja. Davčno obdobje, v katerem mora zavezanec obračunavati DDV, je odvisno od prometa v preteklem koledarskem letu (Zakon o DDV, 1998):

- če je promet presegal 20 mio SIT, je davčno obdobje en mesec,
- če je promet znašal med 10 in 20 mio SIT, je davčno obdobje trimesečje,
- če je bil promet manjši od 10 mio SIT, je davčno obdobje polletje.

V letu 2007 se spremenijo pogoji za razvrstitev v davčno obdobje. Zavezanci, ki so imeli v preteklem koledarskem letu promet do 210.000,00 EUR, postanejo trimesečni davčni zavezanci, če pa je promet presegel ta znesek, je njihovo davčno obdobje en mesec. Polletno davčno obdobje je ukinjeno (Zakon o DDV, 2006). Zavezanci bodo poročali glede na novo razvrstitev za mesec januar oz. za obdobje od januarja do vključno marca 2007.

Obračun DDV s končnim obdobjem december 2006 in rokom predložitve 31. januarja 2007, se izpolni v tolarjih. To velja za mesečne, trimesečne in polletne davčne zavezance. Plačilo ali vračilo se napiše na obrazec v tolarjih in v evre preračunan znesek tudi na prazno mesto pod zneskom v tolarjih (Navodilo DURS, 2006, str. 6).

Ko davčni zavezanec A proda blago davčnemu zavezancu B na ozemlju Republike Slovenije, se za opravljen promet blaga zaračuna pripadajoči DDV. Izdan račun davčni zavezanec A ustrezno evidentira v knjigo izdanih računov, prejemnik računa, davčni zavezanec B pa v knjigo prejetih računov. Za davčnega zavezanca A obračunani DDV predstavlja izstopni DDV,

torej obveznost za plačilo. Za davčnega zavezanca B pa zaračunani DDV predstavlja vstopni (odbitni) DDV. V knjige izdanih računov se promet vpisuje v valuti, ki je v veljavi na datum obveznosti obračuna DDV. V knjige prejetih računov se v promet vpisuje v valuti, ki je v veljavi na datum prejema listine (Štravs et al., 2006, str. 2). Tabeli 8 in 9 prikazujeta evidentiranje DDV, kjer se valuta v oklepaju nanaša na valuto, ki je v tem obdobju zapisana kot informativni znesek na knjigovodski listini, zaradi lažje obravnave listine v davčnih evidencah.

Tabela 8: DDV, knjiga izdanih računov

I-RAČ	Datum poslovnega dogodka	Datum izdaje dokumenta	Datum obračuna DDV	Valuta na dokumentu	Obračun DDV
Račun 1	29. 12. 2006	30. 12. 2006	29. 12. 2006	SIT	december 2006
Račun za predplačilo k računu 2	29. 12. 2006	08. 01. 2007	29. 12. 2006	SIT (EUR)	december 2006
Račun 2	31. 12. 2006	03. 01. 2007	31. 12. 2006	SIT (EUR)	december 2006
Dobropis 1 k računu 1	29. 12. 2006	03. 01. 2007	08. 01. 2007	SIT (EUR)	januar 2007
Dobropis 2 k računu 1	15. 01. 2007	15. 01. 2007	20. 01. 2007	EUR (SIT)	januar 2007

Vir: Prusnik et al., 2006, str. 163.

Tabela 9: DDV, knjiga prejetih računov

P-RAČ	Datum poslovnega dogodka	Datum prejema dokumenta	Valuta na dokumentu	Valuta vnosa v evidence	Obračun DDV
Račun 1	29. 12. 2006	30. 12. 2006	SIT	SIT	december 2006
Račun za predplačilo k računu 2	29. 12. 2006	03. 01. 2007	SIT (EUR)	EUR	januar 2007
Račun 2	31. 12. 2006	05. 01. 2007	SIT (EUR)	EUR	januar 2007
Dobropis 1 k računu 1	29. 12. 2006	05. 01. 2007	SIT (EUR)	EUR	januar 2007
Dobropis 2 k računu 1	13. 01. 2007	15. 01. 2007	EUR (SIT)	EUR	januar 2007

Vir: Prusnik et al., 2006, str. 163.

Posebno pozornost se namenja dobropisom, izdanim v letu 2007, ki se nanašajo na poslovno leto 2006. Izdajajo se v tolarjih, dokler bodo še lahko vključeni v letno poročilo za leto 2006, po tem obdobju jih bo možno izdajati le še v evrih. Izdajatelj dobropisa zmanjša terjatve, prihodek in obveznost za DDV do države v letu 2006. Svoj obračun za izstopni DDV pa popravi šele, ko prejme potrjen dobropis s strani kupca 8. 1. 2007. Obrazec za DDV se v februarju za januar 2007 pošilja v evrih, zato se mora znesek popravljenega DDV prikazati v evrih. Prejemnik dobropisa za leto 2006 v tolarjih evidentira zmanjšanje stroškov, terjatev za vstopni DDV in obveznosti do dobavitelja. Odbitek vstopnega DDV pa bo upošteval šele v letu 2007, ker je potrdil dobropis 5. 1. 2007, in bo izpolnil obrazec za DDV v evrih (Urbanija, 2006, str. 4).

3.4.7 Kvartalno poročilo

Kvartalno poročilo (KP-O) izpolnjuje davčni zavezanec, identificiran za DDV v Sloveniji, ko dobavi blago znotraj Evropske unije osebam, ki so identificirane za DDV v drugih državah članicah EU (Zakon o DDV, 2006). Prodajalec blaga mora s tovornim listom ali drugim

dokumentom dokazati, da so izpolnjeni pogoji za oprostitvev DDV v državi odhoda blaga. V poročilu se navedejo tudi popravki podatkov za pretekla obdobja poročanja ter tristranski posli. V tristranskih poslih sodelujejo trije davčni zavezanci, vsak iz svoje države EU. Dobavitelj iz prve države izda račun za dobavo blaga pridobitelju blaga v drugi državi za blago, ki ga je dobavitelj poslal neposredno prejemniku blaga iz tretje države. Kot tristranska dobava blaga se šteje le tista, ki jo opravi drugi v verigi, ki je identificiran za DDV v Sloveniji, tretjemu v verigi. Podatkov o opravljenih storitvah in izvozu blaga iz EU se v kvartalno poročilo ne vpisuje (Navodilo za izpolnitev kvartalnega poročila, 2006). Obrazec je potrebno predložiti na DURS do 10. dne drugega meseca, ki sledi obdobju poročanja, kjer ga izmenjajo z drugimi davčnimi organi v drugih državah članicah. Po novem ZDDV-1 se je Kvartalno poročilo preimenovalo v Rekapitulacijsko poročilo in se bo prvič oddalo za prvo tromesečje leta 2007 (do 10. maja 2007) v evrih.

Poročilo za zadnje četrtletje leta 2006 (oktober – december) se izpolni v tolarjih. Odda se ga na DURS do 10. februarja 2007 (Navodilo DURS, 2006, str. 6). Za preračun iz tuje valute v domačo se upošteva srednji tečaj Banke Slovenije na dan nastanka davčne obveznosti (Zakon o deviznem poslovanju, 1999). Vsi popravki v letu 2007 za obračunska obdobja v letu 2006 se izpolnijo v tolarjih.

3.5 POROČILA AJPES

Za statistične, informativno – analitične in raziskovalne namene poročajo podjetja podatke tudi Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). V Tabeli 10 so prikazana obvezna poročanja, ki jih morajo izpolniti podjetja v letu 2007 za poslovno leto 2006.

Tabela 10: Poročila AJPES

Vrsta poročanja	Obdobje poročanja	Roki za predložitev poročil	Valuta poročanja
Plače – Obrazec 1-ZAP/M	december 2006	januar 2007	EUR
SFR	4. četrtletje 2006	do 25. februarja 2007	SIT
Letna poročila	2006	konec marca 2007	SIT

Vir: Lasten prikaz.

Ob izplačilu plač mora delodajalec predložiti podatke tudi AJPES. Mesečno se oddaja Obrazec 1-ZAP/M (Korpič-Horvat et al., 2005a, str. 1). Obrazec 1-ZAP/M je poročilo o izplačanih plačah zaposlencev pri pravnih osebah, kamor se vpisujejo neto in bruto plača, najnižja bruto plača zaposlenca, število zaposlencev, število opravljenih ur, izredna plačila in zaostala plačila. Podatki o izplačanih plačah za mesec december 2006 se do konca januarja 2007 že sporočajo v evrih. V evrih se poročajo tudi podatki o plačah za druge mesece leta 2006, izplačanih po 1. januarju 2007 (Obvestilo AJPES, 2006).

Na podlagi Sklepa o poročanju podatkov za namene statistike finančnih računov poročajo tista nefinančna podjetja iz sektorja 11 ki imajo aktivo v bilanci stanja ob koncu koledarskega leta pred obdobjem za katero se poročajo podatki, večjo od 200 mio SIT. Poroča se v tolarjih o

stanjih, transakcijah in vrednostnih spremembah finančnih sredstev in obveznosti. Za poslovno leto 2007 se bo poročalo v zneskih zaokroženih na en evro (Statistika finančnih računov, 2007). Podatki iz letnih poročil za javno objavo se Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) pošljejo v roku treh mesecev po koncu koledarskega oz. poslovnega leta (Zakon o gospodarskih družbah, 2006). Podatki za poročanje za leto 2006 se vpisujejo v tolarjih (Pojasnilo 1 k Uvodu v SRS 2006, 2006).

3.6 PRERAČUN KAPITALA

Osnovni kapital morajo lastniki podjetij zagotoviti ob ustanovitvi. Glede na njegovo pravno obliko se nanaša na (Kokotec-Novak, 2002, str. 40):

- delniški kapital – je osnovni kapital v delniški družbi in se ga izkazuje nominalno z imensko vrednostjo vseh vpisanih delnic;
- kapital z deleži – denarni ali stvarni vložki v drugih vrstah gospodarskih družb, tudi javnih (komanditna d. d. je sestavljena iz kombinacije prve in druge oblike osnovnega kapitala);
- kapitalске vloge – osnovni kapital v podjetjih posamičnih lastnikov.

Kapitalske družbe morajo ob upoštevanju Zakona o gospodarskih družbah izvesti prehod na evro. Najkasneje v dveh letih (do 1. januarja 2009) skupščina družbe uskladi svoj statut ali družbeno pogodbo s prehodom na evro. Zaradi pojava omejene registrske blokade, je bilo priporočljivo izvesti prehod že v letu 2006. Družbe, ki bodo izvedle prehod šele po uvedbi evra, se bodo soočile s težavo, ki preprečuje vsakršno spremembo osnovnega kapitala brez predhodnega prehoda na evro. Po preračunu se morajo medsebojna razmerja med družbeniki ohraniti (Zakon o gospodarskih družbah, 2006). Po izvedbi prehoda na evro računovodstva ustrezno evidentirajo spremembe.

Na dokumentih, ki jih družba pošilja naslovniku (računi, dobavnice), bo znesek osnovnega kapitala v tolarjih ostal vpisan vse do tedaj, ko bo družba prejela sklep o spremembi vpisa podatkov v sodnem registru. Po vpisu se bo znesek osnovnega kapitala na omenjenih dokumentih spremenil v evre.

3.6.1 Delniške družbe

Zakon o gospodarskih družbah predpisuje prehod na evro v delniških družbah na dva načina:

- s preračunom nominalnih zneskov delnic in osnovnega kapitala na evro ali
- z uvedbo kosovnih delnic.

Razlika med obema sistemoma izhaja iz načina opredelitve in tehnike izkazovanja lastniškega interesa v družbi. Delnice z nominalnim zneskom (par value shares/stock) imajo vrednost

označeno s številčnim nominalnim zneskom, medtem ko je pri delnicah brez nominalnega zneska (no par value shares/stock), kamor sodijo kosovne delnice, vrednost označena drugače ali pa sploh ni označena (Vindiš, 2006, str. 507).

Če se delniške družbe odločijo za ohranitev sistema delnic z nominalnim zneskom, zaokroževanje nominalnih zneskov delnic povzroči spremembo zneska celotnega osnovnega kapitala, kar vodi do povečanja ali zmanjšanja osnovnega kapitala ali pa do novega strukturiranja osnovnega kapitala.

Prehod na evro je s kosovnimi delnicami enostavnejši kot z nominalnimi delnicami, saj ni posebnih preračunov in kapitalskih sprememb, lahko pa se poveča oz. zmanjša osnovni kapital brez izdaje novih oz. umika delnic (Prehod na evro za kapitalske družbe, 2006). Kosovne delnice izkazujejo le navedbo števila delnic, ki ga pomeni določena delnica (ena delnica en kos) in s tem ne razkrivajo podatka o lastniškem interesu. Pomembnejše od zneska je število vseh izdanih kosovnih delnic, ki jih je izdala družba. Prednost kosovnih delnic je njihova preglednost in preprostost, saj ugotovimo delež delničarjevih upravičenj v družbi z izračunom razmerja med številom izdanih kosovnih delnic in številom delnic posameznega delničarja.

Delniške družbe po ZGD uvedejo kosovne delnice v razmerju 1 kosovna delnica za 1 delnico z najnižjim nominalnim zneskom. Bistveni del tega postopka je zamenjava delnic z nominalnimi zneski v tolarjih z delnicami, ki nimajo nominalnega zneska, ki bi ga po preračunu v evro (z dnem uvedbe evra) bilo treba zaokrožiti. Ker je odpravljen koncept nominalnega zneska, se preračuna in na cel cent zaokroži samo znesek osnovnega kapitala (Vindiš, 2006, str. 519). Osnovni kapital ni potrebno zaokrožiti na cel evro, vendar pa mora le-ta znašati najmanj 25.000,00 EUR (prej 6.000.000,00 SIT).

Kosovne delnice je ob prehodu na evro uvedla velika večina delniških družb v državah evro območja, priporočajo pa jih tudi evropske in nacionalne institucije, zato je v nadaljevanju prikaz preračuna osnovnega kapitala delniških družb le s kosovnimi delnicami.

Primer 1: Uvedba kosovnih delnic pred uvedbo evra

D. d. ima 20.000.000,00 SIT osnovnega kapitala, ki je porazdeljen v 10.000 delnic z nominalnim zneskom 1.000,00 SIT in 2.000 delnic z nominalnim zneskom 5.000,00 SIT.

V letu 2006 nadomesti nominalne delnice: 1.000,00 SIT → 1 kosovna delnica

5.000,00 SIT → 5 kosovnih delnic

Skupaj kosovnih delnic: $(1 \times 10.000) + (5 \times 2.000) = 20.000$

Ob uvedbi evra delniška družba preračuna znesek osnovnega kapitala po tečaju zamenjave v evre in zaokroži na dve decimalni mesti:

20.000.000,00 SIT : (239,640 SIT/EUR) = 83.458,52 EUR

Ena kosovna delnica vsebuje vrednost: $83.458,52 \text{ EUR} : 20.000 = 4,172926 \text{ EUR}$

Vir: Vindiš, 2006, str. 518; Lastna priredba.

Pri družbi, ki je kosovne delnice uvedla že v letu 2006, ob prehodu na evro ni potrebna prilagoditev osnovnega kapitala. Nezaokroženi znesek vrednosti delnice ne predstavlja problemov, saj je pri kosovnih delnicah odločilno le razmerje med številom delnic posameznega lastnika in številom vseh izdanih delnic družbe in ta se pri preračunu ohrani.

Primer 2: Uvedba kosovnih delnic po uvedbi evra

D. d. ima 20.000.000,00 SIT osnovnega kapitala, ki je porazdeljen v 10.000 delnic z nominalnim zneskom 1.000,00 SIT in 2.000 delnic z nominalnim zneskom 5.000,00 SIT.

Družba preračuna najmanjši nominalni znesek delnic in ga zaokroži:

$$1.000,00 \text{ SIT} : (239,640 \text{ SIT/EUR}) = 4,17 \text{ EUR}$$

Višji nominalni znesek delnice se izračuna kot večkratnik najmanjšega nominalnega zneska:

$$4,17 \text{ EUR} \times 5 = 20,85 \text{ EUR}$$

Nadomestitev nominalnih delnic s kosovnimi: 4,17 EUR → 1 kosovna delnica

20,85 EUR → 5 kosovnih delnic

Skupaj osnovni kapital po uvedbi kosovnih delnic:

$$(10.000 \times 4,17 \text{ EUR}) + (2.000 \times 20,85 \text{ EUR}) = 83.400,00 \text{ EUR}$$

Ena kosovna delnica vsebuje vrednost: 4,17 EUR

Razlika med osnovnim kapitalom izračunanim po tečaju zamenjave in izračunanim po ZGD-1:

$$83.458,52 \text{ EUR} - 83.400,00 \text{ EUR} = 58,52 \text{ EUR}$$

Vir: Vindiš, 2006, str. 521; Lastna priredba.

Družba mora osnovni kapital zmanjšati za 58,52 EUR. Pozitivna razlika, ki nastane zaradi zaokroževanja, se izkaže v kapitalskih rezervah, medtem ko se v primeru negativne razlike le-ta pokrije iz razpoložljivih virov po naslednjem vrstnem redu: iz nevezanih rezerv iz dobička, iz zakonskih rezerv in drugih vezanih rezerv iz dobička ter nazadnje iz kapitalskih rezerv. Če je bilo tega premalo izoblikovanega, se razliko evidentira kot prenesena izguba (Zakon o gospodarskih družbah, 2006).

3.6.2 Družbe z omejeno odgovornostjo

Z uvedbo evra je bilo potrebno preračunati osnovne vložke družbenikov in osnovnega kapitala v evre. Pri tem je bilo treba paziti, da se medsebojna razmerja med obstoječimi poslovnimi deleži družbenikov niso spremenila. Vsak osnovni vložek družbenikov je do dneva uvedbe evra znašal najmanj 14.000 tolarjev in po uvedbi evra najmanj 50 evrov, osnovni kapital pa 2.100.000,00 SIT oz. 7.500,00 EUR (Zakon o gospodarskih družbah, 2006).

Preprost preračun osnovnih vložkov po tečaju zamenjave bi povzročil nezaokrožene decimalne zneske osnovnega kapitala ter osnovnih vložkov družbenikov v evrih in pri zaokroževanju teh bi dobili spremenjene odstotke poslovnih deležev, ki so bistveni za določitev premoženjskih in

upravljaljskih upravičenj v družbi. Medsebojna razmerja med pravicami družbenikov bi se zato spremenila (Vindiš, 2006a, str. 6).

Za ohranitev medsebojnih razmerij med pravicami povezanimi z osnovnimi vložki družbenikov se je preračun za d. o. o. naredil po naslednjem postopku: z dnem uvedbe evra se je znesek osnovnega kapitala v tolarjih preračunal v evre po tečaju zamenjave. Pridobljen znesek se je delil s 100 in se nato zaokrožil na dve decimalni mesti. S tem zneskom se je pomnožil v odstotku izražen poslovni delež vsakega družbenika, s čimer se izračunajo osnovni vložki družbenikov v evrih. Osnovni kapital je vsota tako izračunanih osnovnih vložkov (Zakon o gospodarskih družbah, 2006).

Primer 3: Preračun osnovnega kapitala družbe z omejeno odgovornostjo

Osnovni kapital d. o. o. znaša 2.100.000,00 SIT in je sestavljen iz osnovnih vložkov dveh družbenikov z enakim osnovnim vložkom 1.050.000,00 SIT.

$$2.100.000,00 \text{ SIT} : (239,640 \text{ SIT/EUR}) = 8.763,14 \text{ EUR}$$

$$8.763,14 \text{ EUR} : 100 = 87,6314 \text{ EUR zaokrožitev} \rightarrow 87,63 \text{ EUR}$$

$$\text{Nov osnovni vložek družbenika: } 87,63 \text{ EUR} \times 50 \% = 4.381,50 \text{ EUR}$$

$$\text{Nov osnovni kapital: } 4.381,50 \text{ EUR} \times 2 = 8.763,00 \text{ EUR}$$

$$\text{Razlika med osnovnim kapitalom izračunanim po tečaju zamenjave in izračunanim po ZGD-1:} \\ 8.73,14 \text{ EUR} - 8.763,00 \text{ EUR} = -0,14 \text{ EUR}$$

Vir: Vindiš, 2006a, str. 6; Lastna priredba.

Pozitivna razlika, ki nastane iz preračunavanja, se izkaže v kapitalskih rezervah (*glej Primer 4.9, na str. 40*). V primeru negativne razlike se ta pokrije po enakem postopku kot pri kosovnih delnicah (Zakon o gospodarskih družbah, 2006).

3.7 INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA V RAČUNOVODSTVU

Informacijska tehnologija je temeljnega pomena za nemoteno delovanje v računovodstvu. Računovodstvu omogoča hitro, natančno, dosledno in lažje izvajanje storitev. Brez njenega pravilnega delovanja je ogroženo kakovostno računovodenje. Njena naloga je poleg shranjevanja in procesiranja podatkov tudi preprečevanje napak, jih odkrivati in samodejno ukrepati. Informacijska tehnologija je kombinacija strojne opreme – hardware (npr. procesor, tiskalnik, tipkovnica itd.) in programske opreme – software (programi), ki jo podjetje uporablja za beleženje, obdelavo, hranjenje in posredovanje informacij ter podatkov (Wilkinson, 1997, str. 75).

Prehod na evro je s stališča informacijske tehnologije zapleten proces, zato so morale biti osebe, ki so bile zadolžene za njegov prehod seznanjene s (Ključni dejavniki uspeha, 2006): slovensko in EU zakonodajo, poslovanjem podjetja in uporabo informacijske tehnologije, načrtovanjem in

razvojem informacijske tehnologije, tehničnimi vidiki informacijske tehnologije ter računovodstvom. Za slednje je potrebno uspešno sodelovanje računovodij in programerjev.

Proces prilagajanja informacijske tehnologije zaradi uvedbe evra je v vsakem podjetju potekal po treh stopnjah. Najprej je bilo potrebno analizirati vpliv evra na informacijsko tehnologijo, poiškati ustreznih rešitev za prilagoditev tehnologije in jo tudi preizkusiti, da bo njeno delovanje brezhibno (Ferlinc, 2002, str. 50).

3.7.1 Analiza vpliva evra na informacijsko tehnologijo

Skrb za ustrezno delovanje in posodabljanje informacijskega sistema je zahtevno delo, ki ga opravljajo strokovno usposobljene osebe, ki so najpogosteje zaposlene izven podjetja. Uporabniki standardne programske opreme so lahko izbirali med različicami vnaprej pripravljene programske opreme, uporabniki prirejene programske opreme pa so se obrnili na svoje programerje. Pri prilagoditvi se je upoštevala kakovost doterdanosti informacijske tehnologije in njeno združljivost z evrom (Pripravljeno na evro, 2006, str. 11).

Programska oprema, ki se je v računovodstvu prilagodila zaradi uvedbe evra je glavna knjiga, pomožne knjige kupcev in dobaviteljev, knjige za vodenje zaloga materiala, blaga in materiala, knjige za osnovna sredstva ter programi za obračun plač.

3.7.2 Iskanje rešitev

Po uspešno opravljeni analizi vpliva evra na informacijsko tehnologijo v računovodstvu je programer predlagal rešitve in določil ustrezne ukrepe. Čeprav vpliva evro predvsem na programsko opremo, pa so nekatera podjetja morala prilagoditi tudi strojno opremo, saj stara zaradi premajhnih kapacitet ni bila več zadostna (Ferlinc, 2002, str. 52).

3.7.3 Izvedba

Zadnji korak uvajanja evra v informacijsko tehnologijo je pretvorba zneskov v evre. Stopnja in kompleksnost pretvorbe sta bili odvisni od strukture podatkov znotraj obstoječih sistemov. Veliko podjetij pri svojem delu uporablja preglednice (Excel) kot dopolnilo k obstoječim informacijskim sistemom. Preglednice se uporabljajo kot povezava med obstoječimi sistemi, zato je bilo tudi pri njih potrebno pretvoriti zneske v evre. Pri tem so se upoštevala pravila zaokroževanja. Posodobljen oz. nov sistem se je preizkusil, da so se lahko ugotovile napake še pred konkretno uporabo v praksi (Ferlinc, 2002, str. 53) in so se lahko še pravočasno odpravile pred uvedbo evra 1. januarja 2007.

Stroške prilagoditve je programer vključil v pogodbene stroške tekočega vzdrževanja programske opreme pri posameznem podjetju, s katerim ima sklenjeno pogodbo. Podjetja, ki nimajo sklenjene pogodbe so plačale za prilagoditev programa višje stroške. V nadaljevanju je prikazan konkreten primer rešitve računalniškega programa v računovodstvu.

Primer 4: Rešitev računalniškega programa v računovodstvu

Dopolnil se je pregled plačilne liste od vključno oktobra do decembra 2006 z dodanim informativnim zneskom neto plače in skupnega izplačila delavcu v evrih, preračunanem po tečaju 239,640 SIT za 1 EUR. Ta znesek se je izpisal v primeru, če je bilo izplačilo med oktobrom in decembrom 2006. Če je datum izplačila v letu 2007, se plačilna lista avtomatično preračuna v evre in izpišejo se zneski v evrih, informativni znesek neto plače in skupnega izplačila delavcu pa se izpiše tudi v tolarjih. Za plačilne liste v letu 2007, ki se nanašajo na plače iz leta 2006, je tako nujno vnesti datum izplačila, da se plačilna lista izpiše v evrih.

Računalniški program pri vnosu v glavno knjigo samostojno predlaga in uporablja valuto tolar do konca leta 2006 in evre od začetka leta 2007. Določitev valute je vezana na vnos datumov pri pregledih in na odprto leto (leto evidentiranja) pri vnosih. Tvorjenje otvoritvenih stanj je dopolnjeno s posebnim algoritmom, ki za leto 2007 avtomatično preračuna vse zneske v evro, prav tako pa uskladi konte glavne knjige s konti pomožnih knjig in odpravi vse zaokrožitvene napake, ki bi se lahko pojavile. Spremenjena je struktura tabele pomožne knjige materiala, izdelkov in blaga pri ceni: namesto dveh decimalnih mest je omogočenih pet decimalnih mest. Na tak način se zmanjšajo zaokrožitvene napake pri uvedbi evra v primeru številčno nizke cene in velike količine.

Vir: Interno gradivo računalniškega podjetja, 2006

4 PRIMERI EVIDENTIRANJA POSLOVNIH DOGODKOV

V zadnjem poglavju je prikazan vpliv uvedbe evra na evidentiranje poslovnih dogodkov v dveh različnih trgovskih podjetjih. Prvi štirje primeri so prikazani za podjetje X, ki se ukvarja s trgovino na debelo. Naslednjih pet primerov se nanaša na podjetje Y, ki se ukvarja s trgovino na drobno. Primeri prikazujejo poslovne dogodke, ki so se odvijali v drugi polovici decembra 2006 in v začetku januarja 2007.

4.1 RAČUN ZA PREDPLAČILO PREJET V DECEMBRU 2006

Trgovsko podjetje se je v decembru 2006 dogovorilo s proizvodnim podjetjem za izdelavo 180 kosov zimskih šalov po ceni 1.000,00 SIT. Plačilo blaga je bilo opravljeno po predračunu na dan 15. 12. 2006. Dobavitelj ni izpolnil naročila do konca leta, zato je 29. 12. 2006 trgovskemu podjetju poslal račun za predplačilo. Slednje je račun za predplačilo prejelo 30. 12. 2006. Vrednost blaga je znašala 180.000,00 SIT, DDV (20 %) 36.000,00 SIT in znesek za plačilo 216.000,00 SIT (901,35 EUR).

Evidentiranje danega plačila 216.000,00 SIT na dan 15. 12. 2006 (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Kratkoročni predujmi dani za zaloge blaga – 1322	216.000,00	
Denarna sredstva na računih, razen deviznih – 1101		216.000,00

Evidentiranje vstopnega DDV po prejemu računu za predplačilo na dan 30. 12. 2006 (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Kratkoročne terjatve za vstopni DDV v danih predplačilih – 16010	36.000,00	
DDV od danih predplačil – 2950		36.000,00

Otvoritev na dan 1. 1. 2007 (v EUR); preračun po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Konto	V breme	V dobro
Kratkoročni predujmi dani za zaloge blaga – 1322	901,35	
DDV od danih predplačil – 2950		150,23

Proizvodno podjetje je 3. 1. 2007 dobavilo naročeno blago in izstavilo račun v evrih, saj se nanaša na dobavo blaga v poslovnem letu 2007. Trgovsko podjetje je 4. 1. 2007 prejelo naročeno blago in račun. Vrednost blaga je znašala 751,13 EUR, DDV (20 %) 150,23 EUR, skupna vrednost 901,36 EUR, že plačano 901,36 EUR in obveznost za plačilo 0,00 EUR.

Evidentiranje prejetega računa na dan 4. 1. 2007 (v EUR):

Konto	V breme	V dobro
Blago v lastnem skladišču – 6600	751,13	
Kratkoročne terjatve za vstopni DDV – 16002	150,23	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – 2201		901,36
DDV od danih predplačil – 2950	150,23	
DDV poračunan po prejemu blaga – 16012		150,23
Kratkoročni predujmi dani za zaloge blaga – 1322		901,35
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – 2201	901,35	

Evidentiranje nastale razlike med plačilom v SIT in dejanskim računom v EUR:

Konto	V breme	V dobro
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – 2201	0,01	
Drugi prihodki – 7870		0,01

Pri otvoritvi na dan 1. 1. 2007 je preračunan tolarski znesek, plačan po predračunu, znašal 901,35 EUR. Po evidentiranju prejetega računa, na katerem so vsi zneski v evrih, je skupni znesek znašal 901,36 EUR. V računovodskih evidencah je pri zapiranju obveznosti do dobaviteljev nastala razlika, ki se je evidentirala na konto drugi prihodki. Vstopni DDV je bil vključen v obračun za DDV za mesec december, ker je bil račun za predplačilo prejet v decembru. Po prejemu računa v januarju 2007 se je DDV ponovno evidentiral kot vstopni DDV in hkrati zaprl DDV, ki je že bil evidentiran na podlagi prejetega računa za predplačilo. V januarskem obračunu DDV tako ne bo ponovne terjatve za vstopni DDV.

4.2 RAČUN ZA DECEMBER 2006 PREJET V JANUARJU 2007

Trgovsko podjetje je prevzelo blago v decembru 2006 na podlagi dobavnice. Račun s strani dobavitelja je bil izdan 4. 1. 2007. Podjetje je račun prejelo 5. 1. 2007. Zneski na računu so bili prikazani v tolarjih, končni znesek za plačilo pa je bil po tečaju zamenjave preračunan tudi v evre, saj bo plačilo izvedeno v evrih. Vrednost prejetega blaga je znašala 300.000,00 SIT, DDV (20 %) 60.000,00 SIT in znesek za plačilo 360.000,00 SIT (1.502,25 EUR).

Evidentiranje prejetega blaga na podlagi dobavnice za leto 2006 (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Terjatve za vstopni DDV, ki še niso priznane – 16062 (prehodni konto)	60.000,00	
Blago v lastnem skladišču – 6600	300.000,00	
Kratkoročne obveznosti za nezaračunano blago – 2240		360.000,00

Otvoritev 1. 1. 2007 (v EUR), preračun po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Konto	V breme	V dobro
Terjatve za vstopni DDV, ki še niso priznane – 16062 (prehodni konto)	250,38	
Blago v lastnem skladišču – 6600	1.251,88	
Kratkoročne obveznosti za nezaračunano blago – 2240		1.502,25

Evidentiranje računa prejetega 5. 1. 2007 (v EUR):

Konto	V breme	V dobro
Terjatve za vstopni DDV, ki še niso priznane – 16062 (prehodni konto)		250,38
Kratkoročne terjatve za vstopni DDV – 16002	250,38	
Kratkoročne obveznosti za nezaračunano blago – 2240	1.502,25	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – 2201		1.502,25

Evidentiranje opravljene dobave blaga za leto 2006 se je opravilo v tolarjih. Dobavljeno blago se je evidentiralo na konto blago v skladišču in ker podjetje računa še ni prejelo, je računovodstvo uporabilo prehodne konte za vstopni DDV in obveznosti za nezaračunano blago.

Ob otvoritvi so se zneski v tolarjih preračunali po tečaju zamenjave v evre. Konti so ostali enaki, dokler ni podjetje prejelo računa 5. 1. 2007.

Na dan prejema računa se upošteva vstopni DDV. Takrat se prehodni konto kratkoročnih terjatev za vstopni DDV zapre in odpre konto terjatve za vstopni DDV. To pomeni, da prejemnik po tem računu odbije vstopni DDV v januarju 2007 in bo izkazan na DDV obrazcu za januar 2007 (izpolnjen do 28. 2. 2007), preračunan v evre. Pri prejemu računa računovodstvo zapre konto kratkoročnih obveznosti za nezaračunano blago in ga nadomesti s kontom kratkoročnih obveznosti do dobaviteljev.

4.3 RAČUN ZA DECEMBER 2006 IZDAN V JANUARJU 2007

Trgovsko podjetje je prodalo blago kupcu v decembru 2006. 3. 1. 2007 je izstavilo račun za opravljeno prodajo. Račun se je nanašal na blago, ki je bilo dobavljeno v letu 2006, zato je bil izstavljen v tolarjih. Končni znesek za plačilo je bil preračunan tudi po tečaju zamenjave, saj bo plačilo računa opravljeno v evrih. Vrednost prodanega blaga je znašala 596.000,00 SIT, DDV (20 %) 119.200,00 SIT in znesek za plačilo 715.200,00 SIT (2.984,48 EUR).

Evidentiranje dobavljenega blaga za leto 2006 (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Kratkoročno nezaračunani prihodki – 1910	715.200,00	
DDV obračunan od nezaračunanih dobav – 26060		119.200,00
Prihodki od prodaje trgovskega blaga na domačem trgu – 76241		596.000,00

Otvoritev 1. 1. 2007 (v EUR); preračun po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Konto	V breme	V dobro
Kratkoročno nezaračunani prihodki – 1910	2.984,48	
DDV obračunan od nezaračunanih dobav – 26060		497,41

Evidentiranje računa izdanega 3. 1. 2007 (v EUR):

Konto	V breme	V dobro
Kratkoročno nezaračunani prihodki – 1910		2.984,48
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi – 1200	2.984,48	
Obveznost za obračunani DDV – 26004		497,41
DDV obračunan od nezaračunanih dobav – 26060	497,41	

Dobava blaga opravljena v letu 2006, je evidentirana za leto 2006, čeprav račun še ni izdan do konca poslovnega leta 2006. Obveznost za obračunani DDV se je evidentirala na podlagi dobavnice na konto DDV obračunan od nezaračunanih dobav. Obveznost za plačilo DDV nastane v mesecu decembru in bo izkazana na obrazcu za DDV za december 2006. Terjatev se je evidentirala na konto kratkoročno nezaračunanih prihodkov, ker račun še ni bil izstavljen.

Ob otvoritvi 1. 1. 2007 sta se preračunala zneska na kontu DDV obračunan od nezaračunanih dobav ter kontu kratkoročnih nezaračunanih prihodkov. Prihodki od prodaje so se zaprli že v letu 2006 in prenesli na konto poslovnega izida za leto 2006.

Podjetje je 3. 1. 2007 izdalo račun za opravljeno dobavo blaga in tako zaprlo konto kratkoročnih nezaračunanih prihodkov in takrat se je odprl konto kratkoročnih terjatev do kupcev. Na podlagi izstavljenega računa se je evidentirala obveznost za obračunani DDV in hkrati zaprla obveznost za DDV od nezaračunanih dobav, ker je bil dejansko DDV obračunan že v mesecu decembru na podlagi dobavnice.

4.4 PREJETI RAČUN ZA TELEFONSKE STORITVE

Podjetje je prejelo račun za telefonske storitve za mesec december 2006 in obračun naročnine za januar 2007. Račun je bil izdan v tolarjih na dan 31. 12. 2006 in prejet s strani naročnika na dan 8. 1. 2007. Znesek porabe je znašal 6.350,25 SIT, znesek naročnine 3.078,70 SIT, skupni DDV (20 %) 1.885,79 SIT in znesek za plačilo 11.314,74 SIT (47,22 EUR).

Evidentiranje za leto 2006 (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Terjatve za vstopni DDV, ki še niso priznane – 16062 (prehodni konto)	1.885,79	
Kratkoročno odloženi stroški oz. odhodki – 1906	3.078,70	
Stroški telefonskih storitev – 41903 (telefonski pogovori)	6.350,25	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – 2201		11.314,74

Otvoritev 1. 1. 2007 (v EUR); preračun po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Konto	V breme	V dobro
Terjatve za vstopni DDV, ki še niso priznane – 16062 (prehodni konto)	7,87	
Kratkoročno odloženi stroški oz. odhodki – 1906	12,85	
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – 2201		47,22

Prejem računa 8. 1. 2007 (v EUR):

Konto	V breme	V dobro
Terjatve za vstopni DDV, ki še niso priznane – 16062 (prehodni konto)		7,87
Kratkoročne terjatve za vstopni DDV – 16002	7,87	
Kratkoročno odloženi stroški oz. odhodki – 1906		12,85
Stroški telefonskih storitev – 41903 (naročnina)	12,85	

Račun za opravljene telefonske pogovore vsebuje obračunano storitev, opravljeno v mesecu decembru 2006 in hkrati zaračunano naročnino za mesec januar 2007. V letu 2006 so se evidentirali stroški opravljenih telefonskih pogovorov, naročnina pa se je razmejila na kratkoročno odložene stroške oz. odhodke. Kratkoročne terjatve za vstopni DDV so se v računovodstvu evidentirale na prehodnih kontih. Ob zaključku leta 2006 se je konto za stroške telefonskih pogovorov zaprl in prenesel na konto odhodkov. Ob otvoritvi poslovnega leta 2007 so se preostali zneski preračunali po tečaju zamenjave.

Podjetje je prejelo račun 8. 1. 2007. Takrat je nastala pravica do odbitka vstopnega DDV, ki se bo prikazal v obrazcu DDV za januar 2007. Konto kratkoročno odloženi stroški se zaprejo in znesek naročnine se prenese v stroške telefonskih storitev meseca januarja 2007, saj strošek zaračunane naročnine za januar 2007 znižuje poslovni izid v letu 2007.

4.5 NAKUP POSLOVNIH ZAČETNIH PAKETOV EVROKOVANCEV

Za poslovanje v trgovini na drobno so 8. 12. 2006 kupili dva poslovna paketa evrokovancev. Zanje so poslovni banki plačali 96.335,28 SIT (201 EUR x 2 x 239,640 SIT/EUR). V računovodstvu so nakup začetnih paketov ustrezno evidentirali.

Evidentiranje v letu 2006 (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Denarna sredstva na poslovnem računu – 1101		96.335,28
Preddobavljena evrska gotovina - 1050	96.335,28	

Otvoritev 1. 1. 2007 (v EUR); preračun po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Konto	V breme	V dobro
Preddobavljena evrska gotovina - 1050		402,00
Denarna sredstva v blagajni – 1001	402,00	

Nakup začetnih paketov evrokovancev je podjetje plačalo iz poslovnega računa in nakup evidentiralo v letu 2006 na konto preddobavljena evrska gotovina, saj je bila v tem letu še vedno nacionalna valuta tolar. Znesek evrokovancev se je preračunal po tečaju zamenjave in se izkazal v tolarjih. Pri otvoritvi v letu 2007, ko je evro postal zakonito plačilno sredstvo, se je ta konto zaprl in znesek se je prenesel na konto denarna sredstva v blagajni.

4.6 PLAČE ZA DECEMBER 2006

Plače za mesec december so se v trgovini na drobno obračunale 10. 1. 2007. Vnos podatkov za obračun plač je bil v evrih. V programu so se podatki za leto 20006 avtomatsko preračunali v tolarje, ker se plače nanašajo na poslovno leto 2006. Izpis plačilnih list se je opravil tako v tolarjih kot v evrih.

Evidentiranje plač za december 2006 v glavni knjigi (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Plače zaposlencev – 4700	406.894,80	
Obveznost za čiste plače – 2510		284.148,60
Obveznost za prispevke iz plač – 2530		89.923,70
Obveznost za davek iz plač – 2541		32.822,50
Prispevki od plač – 4740	65.510,10	
Obveznost za prispevke izplačevalca – 26201		65.510,10
Davek na izplačane plače – 4751	9.358,50	
Obveznost za davek od izplačanih plač – 2630		9.358,50
Povračilo za prehrano – 4733	44.200,00	
Obveznost za druge prejeme – 2550		44.200,00
Skupaj	525.963,40	525.963,40

Otvoritev 1. 1. 2007 v glavni knjigi (v EUR); preračun po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Konto	V breme	V dobro
Obveznost za čiste plače – 2510		1.185,73
Obveznost za prispevke iz plač – 2530		375,24
Obveznost za davek iz plač – 2541		136,97
Obveznost za prispevke izplačevalca – 26201		273,37
Obveznost za davek od izplačanih plač – 2630		39,05
Obveznost za druge prejemke – 2550		184,44
Skupaj		2.194,80

Evidentiranje razlike nastale zaradi preračuna v EUR na dan 1. 1. 2007:

Konto	V breme	V dobro
Obveznost za prispevke iz plač – 2530		0,01
Drugi odhodki – 7570	0,01	

Obračun plač za december 2006 je evidentiran v tolarjih. Ob otvoritvi poslovnega leta 2007 so se plače v glavni knjigi preračunale po tečaju zamenjave. Zaradi prenosa stroškov plač na konto odhodkov za leto 2006 so ostale za preračun obveznosti za izplačilo plač in dajatev. Pri njihovem preračunu v evre se je pojavila razlika med zneskom obveznosti za prispevke iz plač v glavni knjigi in preračunom iz posameznih plačilnih list, ki se nanaša na ta prispevek (*glej Prilogo 1, na str. 1*). Razliko, ki je nastala zaradi preračuna, se je evidentiralo na konto drugi odhodki.

4.7 OTVORITEV BILANCE STANJA NA DAN 1. JANUARJA 2007

Po zaključku poslovnega leta 2006 se je bilanca stanja preračunala v evre. V nadaljevanju so prikazani posamezni primeri preračuna in evidentiranja razlik, ki pri tem nastanejo.

4.7.1 Preračun obveznosti

Obveznosti podjetja na dan 31. 12. 2006:

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – konto 2201	Datum dokumenta	Znesek v dobro v SIT
RN 1638	23. 12. 2006	218.160,00
RN 1762	27. 12. 2006	254.034,00
Skupaj		472.194,00

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	Datum dokumenta	Znesek v tuji valuti	Srednji tečaj BS	Znesek v dobro v SIT
RN 460318 – dobavitelj iz Avstrije – konto 2218	19. 12. 2006	2.078,40 EUR	239,6054	497.995,86
Tečajna razlika	31. 12. 2006	-	239,6400	71,92
RN 26014 – dobavitelj iz Kitajske – konto 2211	08. 12. 2006	5.990,00 USD	180,3112	1.080.064,09
Tečajna razlika	31. 12. 2006	-	183,0167	16.205,94
Skupaj				1.594.337,81

Skupni zneski po posameznih analitičnih kontih ustrezajo kontom v glavni knjigi.

Obveznosti podjetja na dan 1. 1. 2007 (v EUR) preračunane po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi – konto 2201	Datum dokumenta	Znesek v dobro v EUR
RN 1638	23. 12. 2006	910,37
RN 1762	27. 12. 2006	1.060,07
Skupaj		1.970,44

Preračun skupnega zneska kratkoročnih obveznosti do dobaviteljev v glavni knjigi znaša 1.970,43 EUR (472.194,00 SIT : (239,640 SIT/EUR)). Evidentiranje razlike glej v nadaljevanju v tabeli Evidentiranje razlik preko temeljnice iz naslova opravljenih preračunov na dan 1. 1. 2007 v glavni knjigi (v EUR), na str. 38.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	Datum dokumenta	Znesek v dobro v EUR	Znesek v dobro v tuji valuti
RN 460318 – dobavitelj iz Avstrije – konto 2218	19. 12. 2006	2.078,40*	-
RN 26014 – dobavitelj iz Kitajske – konto 2211	08. 12. 2006	4.574,65*	5.990,00 USD
Skupaj		6.653,05	5.990,00 USD

$$*(497.995,86 + 71,92) : (239,640 \text{ SIT/EUR}) = 2.078,40$$

$$(1.080.064,09 + 16.205,94) : (239,640 \text{ SIT/EUR}) = 4.574,65$$

V glavni knjigi znaša znesek preračunan v evre 6.653,05 EUR (1.594.337,81 SIT : (239,640 SIT/EUR)), kar ustreza znesku, ki je nastal pri preračunu na podlagi analitičnih kontov. Razlika zaradi zaokroževanja zneskov pri preračunu obveznosti do dobaviteljev v tujini ni nastala.

Obveznosti v tujih valutah so se na dan 31. 12. 2006 preračunale po srednjem tečaju Banke Slovenije. Pri preračunu je nastala tečajna razlika, ki povečuje tolarsko protivrednost obveznosti v tuji valuti. Pri otvoritvi 1. 1. 2007 se je tolarska protivrednost delila z menjalnim tečajem in dobili smo novo vrednost obveznosti v evrih. Znesek obveznosti, ki je izražena v tuji valuti (USD), je ostala enaka.

Svet Banke Slovenije je določil, da bo na tečajni listi Banke Slovenije, ki je bila objavljena na dan 29. 12. 2006 in velja od 30. 12. 2006 od polnoči dalje, srednji tečaj za evro enak tečaju zamenjave. S tem so bile odpravljene dodatne tečajne razlike med zaključno bilanco stanja za leto 2006 in otvoritveno bilanco za leto 2007. Če bi bila tečaja različna, bi pri vseh terjatvah in obveznostih, ki so bile pred 1. 1. 2007 izražene v evrih, nastale še dodatne tečajne razlike. Od 1. 1. 2007 se za preračun tujih valut uporablja referenčna tečajna lista Evropske centralne banke, katere tečaji predstavljajo srednje tečaje Banke Slovenije (Tečajnica Banke Slovenije, 2007).

4.7.2 Preračun osnovnih sredstev

Osnovna sredstva na dan 31. 12. 2006 (v SIT):

Inventarna št.	Opis osnovnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
<i>Druga neopredmetena sredstva – konto 0050</i>				
0038	Program trgovina na drobno	107.868,33	5.393,42	102.474,91
0040	Program Windows XP	35.000,00	2.625,00	32.375,00
Skupaj		142.868,33	8.018,42	134.849,91
<i>Oprema vrednotena po modelu nabavne vrednosti – konto 04000</i>				
<i>(glej Prilogo 2, na str. 2)</i>				
Skupaj		2.481.524,88	2.129.052,50	352.472,38

Osnovna sredstva v glavni knjigi na dan 31. 12. 2006 (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Druga neopredmetena sredstva – 0050	142.868,33	
Popravek vrednosti drugih neopredmetenih sredstev – 0080		8.018,42
Oprema – 04000	2.481.524,88	
Popravek vrednosti opreme – 05000		2.129.052,50
Promet	2.624.393,21	2.137.070,92

Otvoritev osnovnih sredstev na dan 1. 1. 2007 (v EUR); preračun po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Inventarna št.	Opis osnovnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
<i>Druga neopredmetena sredstva – konto 0050</i>				
0038	Program trgovina na drobno	146,05	10,95	135,10
0040	Program Windows XP	450,13	22,51	427,62
Skupaj		596,18	33,46	562,72
<i>Oprema vrednotena po modelu nabavne vrednosti – konto 04000</i>				
<i>(glej Prilogo 2, na str. 2)</i>				
Skupaj		10.355,22	8.884,37	1.470,85

Otvoritev osnovnih sredstev v glavni knjigi na dan 1. 1. 2007 (v EUR):

Konto	V breme	V dobro
Druga neopredmetena sredstva – 0050	596,18	
Popravek vrednosti drugih neopredmetenih sredstev – 0080		33,46
Oprema – 04000	10.355,22	
Popravek vrednosti opreme – 05000		8.884,38
Popravek vrednosti opreme – 05000 (razlika pri preračunu)		-0,01
Drugi prihodki – 7870		0,01
Promet	10.951,40	8.917,84

Preračun konta popravek vrednosti opreme v glavni knjigi se razlikuje od seštevka preračunanih zneskov popravka vrednosti opreme po posameznih inventarnih številkah. Zato je bilo potrebno znesek v glavni knjigi uskladiti s seštevkom iz analitičnih kontov ter evidentirati razliko na konto drugi prihodki.

4.7.3 Preračun zalog trgovskega blaga

V trgovini na drobno se trgovsko blago vodi po prodajnih cenah z vračunanim DDV. Na dan 31. 12. 2006 je stanje trgovskega blaga znašalo (v SIT):

Nabavna vrednost blaga	Vračunana razlika v cenah zalog blaga	DDV, vračunan v zalogah blaga	Vrednost blaga v lastni prodajalni
7.765.626,94	5.972.429,02	2.747.617,79	16.485.673,75

Zaloga blaga v glavni knjigi na dan 31. 12. 2006 (v SIT):

Konto	V breme	V dobro
Blago v lastni prodajalni – 6637	16.485.673,75	
DDV, vračunan v zalogah blaga – 6646		2.747.617,79
Vračunana razlika v cenah zalog blaga – 6696		5.972.429,02

Stanje trgovskega blaga na dan 1. 1. 2007 (v EUR); preračun po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR:

Nabavna vrednost blaga	Vračunana razlika v cenah zalog blaga	DDV, vračunan v zalogah blaga	Vrednost blaga v lastni prodajalni
32.406,24	24.920,87	11.465,46	68.792,57

Zaloga blaga v glavni knjigi na dan 1. 1. 2007 (v EUR):

Konto	V breme	V dobro
Blago v lastni prodajalni – 6637	68.793,49	
Blago v lastni prodajalni – 6637 (razlika pri preračunu)	-0,92	
Drugi odhodki – 7570	0,92	
DDV, vračunan v zalogah blaga – 6646		11.465,61
DDV, vračunan v zalogah blaga – 6646 (razlika pri preračunu)		-0,15
Drugi prihodki – 7870		0,15
Vračunana razlika v cenah zalog blaga – 6696		24.922,50
Vračunana razlika v cenah zalog blaga – 6696 (razlika pri preračunu)		-1,63
Drugi prihodki – 7870		0,15

Pri preračunu zalog trgovskega blaga iz tolarjev v evre se je na dan 1. 1. 2007 pojavila razlika zaradi zaokroževanja med vrednostjo blaga vodenega po prodajnih cenah v blagovnem knjigovodstvu in vrednostjo blaga v glavni knjigi. Razlika je nastala pri nabavni vrednosti, vračunani razliki v cenah zalog blaga in pri DDV, vračunanem pri zalogah.

4.7.4 Preračun dolgoročnih finančnih obveznosti

Podjetje ima pri poslovni banki najeto dolgoročno tolarsko posojilo. Glavnica na dan 31. 12. 2006 je 1.500.000,00 SIT. Posojilo podjetje plačuje v mesečnih obrokih v višini 62.500,00 SIT.

Napačen preračun:	Pravilen preračun:
62.500,00 SIT : (239,640 SIT/EUR) = 260,81 EUR	1.500.000,00 SIT : (239,640 SIT/EUR) = 6.259,39 EUR
260,81 EUR × 24 = 6.259,44 EUR	6.259,39 EUR : 24 = 260,81 EUR (mesečni obrok odplačila)

Vir: Kodrič, 2006, str. 32; Lastna priredba.

Za pravičen preračun plačila mesečnih obrokov iz tolarjev v evre je potrebno izhajati iz zneska glavnice in ne iz mesečnih anuitet. Glavnico v evrih delimo s številom obrokov in dobimo mesečne zneske v evrih. V prikazanem primeru ni prišlo do razlik zaradi zaokroževanja.

4.7.5 Razlike iz preračuna v bilanci stanja

Zaradi zaokroževanja vsake postavke posebej je prišlo do razlik med vsoto analitičnih postavk preračunanih v evre in zaokroženega stanja iz glavne knjige. Razlike po opravljenih preračunih so se evidentirale na konto drugi odhodki in konto drugi prihodki. V spodnji tabeli so prikazane nastale razlike iz naslova opravljenih preračunov na dan 1. 1. 2007.

Evidentiranje razlik preko temeljnice iz naslova opravljenih preračunov na dan 1. 1. 2007 v glavni knjigi (v EUR):

ANALITIKA		GLAVNA KNJIGA		
			V breme	V dobro
Osnovna sredstva				
Popravek vrednosti opreme	8.884,37	Popravek vrednosti opreme – konto 05000		8.884,38
		Popravek vrednosti opreme – konto 05000		-0,01
		Drugi prihodki – konto 7870		0,01
Zaloga trgovskega blaga				
Nabavna vrednost blaga	32.406,24	Zaloga trgovskega blaga –konto 66	32.406,24	
Vrednost blaga v trgovini na drobno	68.792,57	Blago v lastni prodajalni – konto 6637	68.793,49	
		Blago v lastni prodajalni – konto 6637	-0,92	
		Drugi odhodki – 7570	0,92	
DDV, vračunan v zalogah blaga	11.465,46	DDV, vračunan v zalogah blaga – konto 6646		11.465,61
		DDV, vračunan v zalogah blaga – konto 6646		-0,15
		Drugi prihodki – konto 7870		0,15
Vračunana razlika v cenah zalog blaga	24.920,87	Vračunana razlika v cenah zalog blaga – konto 6696		24.922,50
		Vračunana razlika v cenah zalog blaga – konto 6696		-1,63
		Drugi prihodki – konto 7870		1,63
Dobavitelji				
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.970,44	Kr. obveznosti do dobaviteljev – konto 2201		1.970,43
		Kr. obveznosti do dobaviteljev – konto 2201		0,01
		Drugi odhodki – konto 7570	0,01	
Plače				
Obveznosti za prispevke iz plač	375,25	Obveznosti za prispevke iz plač – konto 2530		375,24
		Obveznosti za prispevke iz plač – konto 2530		0,01
		Drugi odhodki – konto 7570	0,01	

Rekapitulacija bilance stanja po uskladitvi na dan 1. 1. 2007 (v EUR):

Razred	Ime razreda	V breme	V dobro
Razred 0	Dolgoročna sredstva	2.033,57	
Razred 1	Kratkoročna sredstva in kratkoročne AČR	20.131,67	
Razred 2	Kratkoročne obveznosti in kratkoročne PČR		12.347,64
Razred 6	Zaloga trgovskega blaga	32.406,24	
Razred 7	Drugi odhodki	0,94	
Razred 7	Drugi prihodki		1,79
Razred 9	Kapital, dolgoročne obveznosti		42.222,99
Seštevek po razredih		54.572,42	54.572,42

Prikazana je rekapitulacija bilance stanja po uskladitvi evidentiranih razlik ob preračunu na evro (glej str. 38). Za večjo preglednost so v tabeli prikazane razlike tako na kontu drugi odhodki kot na kontu drugi prihodki. V bilanci stanja je prikazan le saldo na kontu drugi prihodki v skladu s Pojasnilom 1 k Uvodu v SRS 2006 (glej Prilogo 3, na str. 3).

Največja odstopanja zaradi zaokroževanja so se pojavila pri preračunu stanj, ki vsebujejo večje število postavk, kot npr. osnovna sredstva, zaloge trgovskega blaga in obveznosti do dobaviteljev. Podjetje v tem primeru je majhno in ima majhne zneske, zato po preračunu zneskov iz tolarje v evre ni prišlo do večjih razlik med zaokroženimi zneski.

4.8 VODENJE DVOJNE BLAGAJNE

Začetno stanje v trgovini na drobno na dan 3. 1. 2007 je znašalo 402,00 EUR. Prejemki na ta dan so bili v tolarjih in v evrih, izdatki pa le v evrih, zato se je vodila dvojna blagajna:

Opis	EUR		SIT	
	Prejemki	Izdatki	Prejemki	Izdatki
Začetno stanje	402,00		0,00	
Šal (cena = 8,70 EUR)		12,16	5.000,00 (20,86 EUR)	
Zimska jakna (cena = 91,80 EUR)	91,80	0,00		
Majica (cena = 25,20 EUR)		0,67	6.200,00 (25,87 EUR)	
Promet	493,80	12,83	11.200,00 (46,73 EUR)	0,00
Končno stanje		480,97		11.200,00 (46,74 EUR)

Vir: Kodrič, 2006, str. 24; Lastna priredba.

Evidentiranje (v EUR):

Konto	V breme	V dobro
Preddobavljena evrska gotovina – 1050		402,00
Denarna sredstva v blagajni (menjalni denar EUR) – 1001	402,00	
Prihodki od prodaje EUR – 76245		104,75
Obračunani DDV EUR – 26004		20,95
Denarna sredstva v blagajni (prejeti EUR) – 1001	91,80	
Denarna sredstva v blagajni (vračilo EUR) – 1001		12,83
Denarna sredstva v blagajni (prejeti SIT) – 1002	46,73	
Denarna sredstva v blagajni (polog SIT) – 1002		46,74
Denarna sredstva v blagajni (razlika zaradi preračuna v EUR) – 1002	0,01	
Drugi prihodki – 7870		0,01
Denarna sredstva na računih – 1101	46,74	
Skupaj promet	587,28	587,28

Dva tedna po uvedbi evra so kupci v trgovini na drobno še vedno lahko plačevali s tolarško gotovino, prodajalci pa so razliko med vplačanim zneskom in vrednostjo blaga vračali z evrsko gotovino. Posamezen znesek, plačan v tolarjih, se je avtomatsko preračunal po tečaju zamenjave in hkrati izračunal znesek v evrih za vračilo kupcem. Ko je trgovec zaključil dnevni

promet v blagajni, je gotovino položil na svoj poslovni račun. V blagajni se je zaradi pologa gotovine na poslovni račun pojavilo stanje v višini 0,01 evra, ki se v računovodstvu evidentira na konto gotovina v blagajni in na konto drugi prihodki.

4.9 EVIDENTIRANJE PRERAČUNANEGA OSNOVNEGA KAPITALA DRUŽBE Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO

Podjetje ima v sodnem registru vpisan znesek osnovnega kapitala v višini 2.100.000,00 SIT. V podjetju sta dva lastnika s 50 % deležem.

Konto	V breme	V dobro
Osnovni kapital – kapitalski deleži – 9020		8.763,14
Osnovni kapital – kapitalski deleži – 9020	0,14	
Kapitalske rezerve – 91		0,14

Osnovni kapital je računalniški program avtomatsko preračunal po tečaju zamenjave 239,640 SIT za 1 EUR v znesek 8.763,14 EUR. Po ZGD-1 znaša preračunani kapital 8.763,00 EUR. V računovodstvu je zato potrebno s temeljnico popraviti osnovni kapital za razliko med avtomatskim preračunom in preračunom po ZGD-1. V tem primeru se bo razlika evidentirala na konto kapitalskih rezerv. Popravek se bo opravil šele, ko bo podjetje prejelo sklep o spremembi vpisa osnovnega kapitala v sodnem registru.

5 SKLEP

Slovenija je 13. država, ki je vstopila v Evropsko ekonomsko in monetarno unijo in uvedla evro. Potrebna so bila dolgotrajna prilagajanja, ki so med drugim pomenila izgubo monetarne suverenosti pridobljene ob osamosvojitvi leta 1991. Za podjetja evro pomeni predvsem nižje stroške in večjo varnost v mednarodnem poslovanju, kar je velika prednost za podjetja, ki so bila premajhna in niso imela denarja za prodiranje na nove trge. Prilagoditev poslovanja na uvedbo evra pa je prinesla tudi kratkoročne stroške prilagoditve, ki so nizki v nasprotju z dolgoročno učinkovitostjo poslovanja in višjim življenjskim standardom.

Uvedba evra je povzročila spremembo zakonodaje tako na ravni Evropske unije kot na ravni slovenske zakonodaje. Zadeve, ki so urejene v uredbah, se v nacionalni zakonodaji ni smelo dodatno urejati. Za specifične ureditve v zvezi z uvedbo evra so bili v Sloveniji sprejeti Zakon o dvojnem označevanju cen, krovni Zakon o uvedbi eura, v novem Zakonu o gospodarskih družbah pa je urejen preračun osnovnega kapitala zaradi uvedbe evra. Računovodski predpisi se zaradi uvedbe evra niso spremenili, podana so bila le strokovna pojasnila in navodila.

Svet EU je s soglasjem članic evro območja in Slovenije, na predlog Evropske komisije in posvetovanjem z ECB, 11. julija 2006 določil tečaj zamenjave v višini 239,640 tolarjev za 1 evro. Tečaj je ostal v višini centralnega tečaja, ki je bil določen ob vključitvi v ERM2 in se ga je uporabljalo predvsem v obdobju informativnega dvojnega označevanja cen. Po tečaju zamenjave so se v računovodstvu preračunala vsa otvoritvena stanja na dan 1. januarja 2007.

Pri tem so se upoštevala pravila zaokroževanja navzgor ali navzdol na najbližji cent. Za preračun tujih valut v domačo se je v računovodstvu uporabljal srednji tečaj Banke Slovenije. Z izenačitvijo srednjega tečaja EUR s tečajem zamenjave, je bilo računovodstvu prihranjeno delo dodatnega preračunavanja zneskov.

V računovodstvu je bilo glavno vodilo, da je bila slovenska nacionalna valuta do 31. decembra 2006 tolar, 1. januarja 2007 pa je to mesto prevzela skupna evropska valuta evro. Iz tega izhaja način izdajanja listin, evidentiranja poslovnih dogodkov v poslovne knjige, sestava letnega poročila za leto 2006, obračun plač in izpolnjevanje poročil davčni upravi. Prvi mesec v letu 2007 se v računovodstvu še vedno opravlja evidentiranje za poslovno leto 2006. Vse kar spada v poslovno leto 2006 se izraža in evidentira v tolarjih, tudi knjigovodske listine, ki so izdane v letu 2007 in se nanašajo na poslovne dogodke leta 2006. Obračun plač za december 2006 se je opravil v tolarjih, njihovo izplačilo pa v evrih. Posebno pozornost se namenja dobropisom, ki se nanašajo na poslovno leto 2006. Izdajajo se v tolarjih, dokler bodo še lahko vključeni v letno poročilo za leto 2006, po tem obdobju jih bo možno izdajati le še v evrih.

Po zaključku poslovnega leta 2006 se je naredil preračun otvoritvene bilance stanja iz tolarjev v evre. Izhajalo se je iz analitičnih evidenc, ki morajo ustrezati otvoritvenemu stanju v glavni knjigi. Pri preračunu so nastale razlike zaradi zaokroževanja zneskov, ki jih je računalniški program avtomatsko evidentiral na konto drugi prihodki ali drugi odhodki. Največja odstopanja zaradi zaokroževanja so se pojavila pri preračunu stanj, ki vsebujejo večje število postavk, kot npr. osnovna sredstva, zaloge materiala, zaloge trgovskega blaga, pri odprtih terjatvah do kupcev in obveznostih do dobaviteljev.

Dodatno delo se bo opravilo še z evidentiranjem preračunanega osnovnega kapitala. Preračun, ki ga je opravil računalniški program, ne ustreza preračunu predpisanem po Zakonu o gospodarskih družbah, zato se bodo razlike ročno evidentirale. Popravek se bo opravil šele, ko bo podjetje prejelo sklep o spremembi vpisa osnovnega kapitala v sodnem registru pri Okrožnem sodišču, kar se lahko zavleče do konca leta 2008.

Davčni obračuni in poročanja v statistično – informativne namene za obračunska obdobja, ki so se končala do 31. decembra 2006, se izpolnjujejo v tolarjih. Izjema so poročanja o izplačanih plačah, ki se izpolnjujejo v evrih, saj bodo podatki o plačah uporabljeni še za dohodninsko leto 2007. Plačila davčnih obveznosti zapadejo v letu 2007 in se zato opravijo evrih.

V računovodstvu je projekt uvedbe evra potekal predvsem v sodelovanju s programerji računovodskih programov. Brezhibno delovanje informacijske tehnologije je velikega pomena za kakovostno delovanje v računovodstvu. Ob ustrezni seznanitvi s spremembami ob uvedbi evra in posodobitvi računovodskih računalniških programov, delo v računovodstvu poteka brez tehničnih zapletov.

LITERATURA

1. Brataševc Miranda: Evro in slovenska podjetja. Ljubljana : Open Society Institute Slovenia, 2000. 176 str.
2. Čok Mitja et al.: Javne finance v Sloveniji. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2005. 84 str.
3. Duff Andrew: Understanding the Euro. London : Federal Trust for Education and Research, 1998. 159 str.
4. Fekonja Barbara: Dvojno označevanje cen. Ljubljana : Primath, 2006. 207 str.
5. Ferlinc Maja: Prilagajanje slovenskih podjetij evru. Ljubljana : Gospodarska zbornica Slovenije, 2002. 61 str.
6. Gretschnann Klaus: Evro: skupna evropska valuta. Ljubljana : Kalandrovo društvo, 1999. 124 str.
7. Kocbek Marijan et al.: Zakon o gospodarskih družbah. Uvodna pojasnila. Ljubljana : GV Založba, 2006. 641 str.
8. Kodrič Matjaž: Računovodsko – davčni pogled na uvedbo evra. Gradivo iz seminarja. Maribor, 2006. 53 str.
9. Kokotec-Novak Majda et al.: Osnove računovodstva z bilanciranjem. Kranj : Moderna organizacija, 2002. 337 str.
10. Korpič-Horvat et al.: Obračun plač: Obračunavanje plač, prispevkov in davkov. Ljubljana : Verlag Dashöfer, 2004. 4 str.
11. Korpič-Horvat et al.: Obračun plač: Roki za obračun dajatev iz naslova plač in predložitev zahtevanih obračunov. Ljubljana : Verlag Dashöfer, 2005a. 6 str.
12. Kumar Andrej et al.: Mednarodna ekonomika. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2000. 130 str.
13. Lavrač Vladimir: EMU, evro in Slovenija. Zbornik XXXI. simpozija o sodobnih metodah v računovodstvu, financah in reviziji. Portorož : Zveza ekonomistov Slovenije; Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 1999, str. 11–20.
14. Lavrač Vladimir: Slovenija in skupna evropska monetarna politika po vstopu Slovenije v EU in v EMU. Ljubljana : Inštitut za ekonomska raziskovanja, 2000a. 30 str.
15. McDonald Frank et al.: European Economic Integration. Harlow (Essex) : Pearson Education, 2005. 412 str.
16. Moussis Nicholas: Access to European Union: Law, Economics, Policies. Rixensart : European Study Service, 2003. 564 str.
17. Mrak Mojmir: Mednarodne finance. Ljubljana : GV založba, 2002. 682 str.
18. Novak Simona: Priprava na uvedbo evra z računovodskega, davčnega in pravnega vidika. Gradivo za posvetovanja. Ljubljana : Društvo davčnih svetovalcev Slovenije, 2006. 8 str.
19. Odar Marjan: Računovodska vprašanja povezana z uvedbo evra. IKS, Ljubljana, 33(2006), 8, str. 45–55.
20. Povšnar Jure et al.: Analiza stroškov podjetij ob uvedbi dvojnega označevanja cen in pri prevzemu evra. Ljubljana : Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, 2005. 59 str.
21. Prusnik Matjaž et al.: Uvedba evra s 1. januarjem 2007. IKS, Ljubljana, 33(2006), 11, str. 149–165.

22. Slovenski računovodski standardi 2006. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2006. 273. str.
23. Stantič Cveto: Priprave gospodarstva na prevzem evra. Gradivo iz 8. kongresa računovodskih servisov. Portorož : Združenje računovodskih servisov, 2006, str. 129–132.
24. Szapary Gjörgy: Monetary Strategies for Joining the Euro. Cheltenham (UK) : Edward Elgar Publishing, 2004. 228 str.
25. Štravs et al.: Davki enostavno in jasno: Promet blaga in obdavčitev. Ljubljana : Verlag Dashöfer, 2006. 5 str.
26. Turk Ivan et al.: Finančno računovodstvo. Ljubljana : Slovenski inštitut za revizijo, 2004. 814 str.
27. Urbanija Tanja: Uvedba evra. DDV v poslovni praksi, Ljubljana, 2(2006), 22, str. 1–3.
28. Vindiš Jožica: Prehod delniških družb na evro. Podjetje in delo, Ljubljana, 32(2006), 3/4, str. 485–527.
29. Vindiš Jožica: Preračun osnovnih vložkov družbenikov in osnovnega kapitala d. o. o. v evre. Pravna praksa, Ljubljana, 25(2006a), 23, str. 6–8.
30. Wilkinson W. Joseph: Accounting Information Systems. New York : John Wiley, 1997. 984 str.
31. Zagradišnik Renata: Pravni in praktični vidiki uvedbe evra. Bančni vestnik, Ljubljana, 54(2006), 9, str. 26–30.

VIRI

1. The Euro: Our Currency. Bruselj : European Commission.
[URL: http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/world/euro_world_main_en.htm],
2.1.2007.
2. Evro je tu. Davčni bilten. Ljubljana : Davčna uprava Republike Slovenije, 7(2006), 11, str. 3–5.
3. Evro-za vse nas. Ljubljana : Banka Slovenije, Vlada Republike Slovenije.
[URL: <http://www.evro.si/pogosta-vprasanja/uedba/>], 23.12.2006.
4. Faze uvedbe evra v Sloveniji. Ljubljana : Banka Slovenije.
[URL: <http://www.bsi.si/ekonomska-in-monetarna-unija.asp?MapaId=178>], 14.11.2006.
5. Hieng Romana et al.: Kontni načrt in ponazoritve knjiženj za gospodarske družbe in zadruge. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2006. 340 str.
6. Interno gradivo računovodskega servisa, 2007.
7. Interno gradivo računalniškega podjetja, 2006.
8. Ključni dejavniki uspeha.
[URL: http://multum.si/evro/vpliv_na_is/kljucni_dejavniki_uspeha], 11.12.2006.
9. Kolektivna pogodba o načinu usklajevanja plač, povračilu stroškov v zvezi z delom in regresu za letni dopust za obdobje od 1. julija 2006 do 31. decembra 2007 (Uradni list RS, št. 76/06).
10. Kriteriji za uvedbo evra. Ljubljana : Banka Slovenije.
[URL: <http://www.bsi.si/ekonomska-in-monetarna-unija.asp?MapaId=172>], 3.1.2007.

11. Načrt uvedbe evra. Ljubljana : Banka Slovenije, Vlada Republike Slovenije, 2005. 41 str.
12. Navodilo za izpolnitev kvartalnega poročila. Ljubljana : Davčni urad Republike Slovenije, 2006. 3 str.
13. Navodilo za prehod na evro v DURS. Ljubljana : Davčni urad Republike Slovenije, 2006. 8 str.
14. Obvestilo o sporočanju podatkov o izplačanih plačah pri pravnih osebah na obrazcu 1-ZAP/M po 1. 1. 2007. Ljubljana : Statistični urad Republike Slovenije, Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.
[URL: <http://www.ajpes.si/dokumenti/dokument.asp?id=799>], 23.10.2006.
15. Plačilni promet. Ljubljana : Banka Slovenije.
[URL: <http://www.bsi.si/ekonomska-in-monetarna-unija.asp?MapaId=185>], 22.12.2006.
16. Pojasnilo 1 k Uvodu v Slovenske računovodske standarde (2006) – sprememba predstavitvene valute. Ljubljana : Slovenski inštitut za revizijo, 2006. 2 str.
17. Prehod na evro za kapitalske družbe.
[URL: http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/DNT/dnt_novo_prehod_evro_060713.pdf], 13.11.2006.
18. Preverjalni seznam uvajanja evra za podjetja in revizorje/računovodje pri njihovi svetovalni vlogi za podjetja. Revizor, Ljubljana, 17(2006), 3, str. 27–95.
19. Priprava in oddaja kontrolnih podatkov za leto 2006. Davčni bilten. Ljubljana : Davčna uprava Republike Slovenije, 7(2006), 11, str. 12.
20. Pripravljeni na evro: vodnik za mala in srednje velika podjetja. Luksemburg : Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, 2006. 22 str.
21. Program vstopa v ERM2 in prevzem evra. Ljubljana : Banka Slovenije, Vlada Republike Slovenije, 2003. 96 str.
22. Sklep o poročanju podatkov za namene statistike finančnih računov (Uradni list RS, št. 60/2005).
23. Sklep o zamenjavi gotovine (Uradni list RS, št. 96/2006).
24. Sporazum med ECB in nacionalnimi CB članic znotraj euroobmočja o določitvi operativnih postopkov za mehanizem deviznih tečajev v tretji fazi ekonomske in monetarne unije (Uradni list EU C 72/21, 25.3.2006).
25. Statistika finančnih računov. Ljubljana : Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.
[URL: <http://www.ajpes.si/dokumenti/dokument.asp?id=744>], 10.1.2007.
26. Tečajnica Banke Slovenije. Ljubljana : Banka Slovenije.
[URL: <http://www.bsi.si/podatki/tec-bs.asp>], 18.1.2007.
27. Uredba Sveta (ES) št. 1103/97 (Uradni list EU L 162, 19.6.1997).
28. Uredba Sveta (ES) št. 974/98 (Uradni list EU L 139, 11.5.1998).
29. Uredba Sveta (ES) št. 2866/98 (Uradni list EU L 359, 31.12.1998).
30. Vpliv na informacijski sistem.
[URL: http://multum.si/evro/vpliv_na_is/vpliv_na_informacijski_sistem], 11.12.2006.
31. Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/2006).
32. Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih (Uradni list RS, št. 101/2005).
33. Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 117/2006).

34. Zakon o davku na izplačane plače (Uradni list RS, št. 34/96).
35. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 40/2004).
36. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/2006).
37. Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002).
38. Zakon o deviznem poslovanju (Uradni list RS, št. 23/99).
39. Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 89/98).
40. Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 117/2006).
41. Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 54/2004).
42. Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/2006).
43. Zakon o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96).
44. Zakon o uvedbi eura (Uradni list RS, št. 114/2006).

PRILOGE

Priloga 1

OBRAČUN PLAČ ZA DECEMBER 2006 (V SIT)

	OBRAČUN PLAČ ZA DECEMBER 2006 V SIT	Zaposlenec A	Zaposlenec B	Rekapitulacija
1	Bruto plača	200.654,40	206.240,40	406.894,80
2	Davek iz osebnih prejemkov	16.063,10	16.759,40	32.822,50
3	15,50 % prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	31.101,40	31.967,30	63.068,70
	6,36 % prispevki za zdravstveno zavarovanje	12.761,60	13.116,90	25.878,50
	0,14 % prispevki za zaposlovanje	280,90	288,70	569,60
	0,10 % prispevki za starševsko varstvo	200,70	206,20	406,90
	Prispevki iz plač skupaj (22,10 %)	44.344,60	45.579,10	89.923,70
4	8,85 % prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	17.757,90	18.252,30	36.010,20
	6,56 % prispevki za zdravstveno zavarovanje	13.162,90	13.529,40	26.692,30
	0,06 % prispevki za zaposlovanje	120,40	123,70	244,10
	0,53 % prispevki za poškodbe pri delu	1.063,50	1.093,10	2.156,60
	0,10 % prispevki za starševsko varstvo	200,70	206,20	406,90
	Prispevki na bruto plače skupaj (16,10 %)	32.305,40	33.204,70	65.510,10
5	Davek na izplačane plače	4.615,00	4.743,50	9.358,50
6	Čiste plače	140.246,70	143.901,90	284.148,60
7	Prehrana	16.900,00	27.300,00	44.200,00
8	Izplačila delavcu	157.146,70	171.201,90	328.348,60
9	Obveznosti skupaj	254.474,80	271.488,60	525.963,40

OBRAČUN PLAČ ZA DECEMBER 2006 (V EUR)

	OBRAČUN PLAČ ZA DECEMBER 2006 V EUR	Zaposlenec A	Zaposlenec B	Rekapitulacija
1	Bruto plača	837,32	860,63	1.697,95
2	Davek iz osebnih prejemkov	67,03	69,94	136,97
3	15,50 % prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	129,78	133,40	263,18
	6,36 % prispevki za zdravstveno zavarovanje	53,25	54,74	107,99
	0,14 % prispevki za zaposlovanje	1,17	1,20	2,37
	0,10 % prispevki za starševsko varstvo	0,84	0,86	1,70
	Prispevki iz plač skupaj (22,10 %)	185,05	190,20	375,25
4	8,85 % prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	74,10	76,17	150,27
	6,56 % prispevki za zdravstveno zavarovanje	54,93	56,46	111,39
	0,06 % prispevki za zaposlovanje	0,50	0,52	1,02
	0,53 % prispevki za poškodbe pri delu	4,44	4,56	9,00
	0,10 % prispevki za starševsko varstvo	0,84	0,86	1,70
	Prispevki na bruto plače skupaj (16,10 %)	134,81	138,56	273,37
5	Davek na izplačane plače	19,26	19,79	39,05
6	Čiste plače	585,24	600,49	1.185,73
7	Prehrana	70,52	113,92	184,44
8	Izplačila delavcu	655,76	714,41	1.370,17
9	Obveznosti skupaj	1.061,91	1.132,90	2.194,81

Priloga 2

SEDANJA VREDNOST OSNOVNIH SREDSTEV NA DAN 31. 12. 2006 (V SIT)

Inventarna št.	Opis osnovnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
0007	TISKALNIK STAR	116.407,80	116.407,80	
0010	ODPRTA POLICA	230.130,90	228.210,99	1.919,91
0011	ODPRTA POLICA	175.584,30	174.121,13	1.463,17
0012	ODPRTA POLICA	304.958,90	302.416,79	2.542,11
0013	PREDALNIK	232.730,50	230.790,25	1.940,25
0014	SLAČILNA KABINA	197.267,40	195.623,84	1.643,56
0015	PRODAJNI PULT	252.695,00	250.589,30	2.105,7
0017	STAND-BY UPS 250 VA	42.551,80	42.551,80	
0021	PROTIVLOMNA CENTRALA BACUS	296.793,30	221.605,26	75.188,04
0022	KESON ZABOJNIK 240 L	20.310,80	20.310,80	
0023	SELECOM TELEF. CENTRALA	33.392,80	19.089,60	1.4303,2
0026	TIPKOVNICA KP LCD	39.459,70	39.459,70	
0027	IR SENZOR CERBERUS	20.613,70	14.945,47	5.668,23
0028	ČISTILNIK ZRAKA MULTI	65.928,40	65.928,40	
0030	TISKALNIK HP DJ 610C	26.600,90	24.091,63	2.509,27
0031	Č/B KAMERA S SCART ADAP	26.066,67	15.204,53	10.862,14
0032	TABLA USMERJEVALNA	55.900,00	16.303,40	39.596,60
0034	RAČUNALNIK TRON MEDICUS IC 2400, 256 MB	101.643,68	50.822,12	50.821,56
0035	MONITOR LG STUDIO WORKS 17"	24.720,00	12.360,00	12.360,00
0036	SESALNA NAPRAVA HYL A S PRIBOROM	131.220,00	65.609,40	65.610,60
0037	LIKALNIK IS 20 HS-R CANALETTO	29.965,00	14.358,55	15.606,45
0039	KLIMA MOBIL KC35Y	56.583,33	8.251,74	48.331,59
Skupaj		2.481.524,88	2.129.052,50	352.472,38

SEDANJA VREDNOST OSNOVNIH SREDSTEV NA DAN 1. 1. 2007 (V EUR)

Inventarna št.	Opis osnovnega sredstva	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
0007	TISKALNIK STAR	485,76	485,76	
0010	ODPRTA POLICA	960,32	952,31	8,01
0011	ODPRTA POLICA	732,70	726,59	6,11
0012	ODPRTA POLICA	1.272,57	1.261,96	10,61
0013	PREDALNIK	971,17	963,07	8,10
0014	SLAČILNA KABINA	823,18	816,32	6,86
0015	PRODAJNI PULT	1.054,48	1.045,69	8,79
0017	STAND-BY UPS 250 VA	177,57	177,57	
0021	PROTIVLOMNA CENTRALA BACUS	1.238,50	924,74	313,76
0022	KESON ZABOJNIK 240 L	84,76	84,76	
0023	SELECOM TELEF. CENTRALA	139,35	79,66	59,69
0026	TIPKOVNICA KP LCD	164,66	164,66	
0027	IR SENZOR CERBERUS	86,02	62,37	23,65
0028	ČISTILNIK ZRAKA MULTI	275,11	275,11	
0030	TISKALNIK HP DJ 610C	111,00	100,53	10,47
0031	Č/B KAMERA S SCART ADAP	108,77	63,45	45,32
0032	TABLA USMERJEVALNA	233,27	68,03	165,24
0034	RAČUNALNIK TRON MEDICUS IC 2400, 256 MB	424,15	212,08	212,07
0035	MONITOR LG STUDIO WORKS 17"	103,15	51,58	51,57
0036	SESALNA NAPRAVA HYL A S PRIBOROM	547,57	273,78	273,79
0037	LIKALNIK IS 20 HS-R CANALETTO	125,04	59,92	65,12
0039	KLIMA MOBIL KC35Y	236,12	34,43	201,69
Skupaj		10.355,22	8.884,37	1.470,85

Priloga 3

BILANCA STANJA

Konto	Opis konta	na dan 31. 12. 2006 (v SIT)		na dan 1. 1. 2007 (v EUR)	
		Stanje v breme	Stanje v dobro	Stanje v breme	Stanje v dobro
0	DOLGOROČNA SREDSTVA	487.322,29		2.033,57	
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AČR	134.849,91		562,72	
005	DRUGA NEOPREDMETENA SREDSTVA	142.868,33		596,18	
0050	Druga neopredmetena sredstva	142.868,33		596,18	
008	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV ZARADI AMORTIZIRANJA		8.018,42		33,46
0080	Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev zaradi amortiziranja		8.018,42		33,46
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	2.481.524,88		10.355,22	
040	OPREMA IN NADOMESTNI DELI, VREDNOTENI PO MODELU NABAVNE VREDNOSTI	2.481.524,88		10.355,22	
0400	OPREMA IN NADOMESTNI DELI, VRED. PO MOD. NABAVNE VREDNOSTI	2.481.524,88		10.355,22	
04000	Oprema in nadomestni deli, vred. po modelu nabavne vrednosti	2.481.524,88		10.355,22	
05	POPRAVEK IN OSLABITEV VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV		2.129.052,50		8.884,37
050	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN NADOMESTNIH DELOV ZARADI AMORTIZ.		2.129.052,50		8.884,37
0500	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN NADOMESTNIH DELOV ZARADI AMORTIZ.		2.129.052,50		8.884,37
05000	Popravek vrednosti opreme in nadomestnih delov zaradi amortiziranja		2.129.052,50		8.884,37
1	KRATKOROČNA SREDSTVA, RAZEN ZALOG, IN KRATKOROČNE AKIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	4.824.353,56		20.131,67	
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UDENARLJIVI VREDNOSTNI PAPIRJI	186.245,28		777,19	
105	PREDDOBAVLJENA EVRSKA GOTOVINA	156.245,28		652,00	
1050	Preddobavljena evrska gotovina	156.245,28		652,00	
109	DENAR NA POTI	30.000,00		125,19	
1090	Denar na poti	30.000,00		125,19	
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH INŠTITUCIJAH	3.592.472,88		14.991,12	
110	DENARNA SREDSTVA NA RAČUNIH, RAZEN DEVIZNIH	3.592.472,88		14.991,12	
1101	Denarna sredstva na poslovnem računu pri banki	3.592.472,88		14.991,12	
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	634.205,72		2.646,50	
120	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV V DRŽAVI	608.475,62		2.539,13	
1200	Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	10.500,00		43,82	
1202	Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	548.190,62		2.287,56	
1207	Kratkoročne terjatve do kupcev v državi - dnevni iztržek	49.785,00		207,75	
124	KRATKOROČNI POTROŠNIŠKI KREDITI, DANI KUPCEM V DRŽAVI	25.730,10		107,37	
1240	Kratkoročni potrošniški krediti, dani kupcem v državi	25.730,10		107,37	
13	DANI KRATKOROČNI PREDUJMI IN VARŠČINE	240.000,00		1.001,50	
132	KRATK. PREDUJMI, DANI ZA ZALOGE MATERIALA IN BLAGA TER ŠE NEOPRAVLJEN STORITVE	240.000,00		1.001,50	
1322	Kratkoročni predujmi, dani za zaloge blaga	240.000,00		1.001,50	
16	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	124.656,08		520,18	
160	KRATKOROČNE TERJATVE ZA VSTOPNI DDV	40.000,00		166,92	
1606	TERJATVE ZA VSTOPNI DDV, KI ŠE NISO PRIZNANE	40.000,00		166,92	
16062	DDV v nezaračunanih dobavah po stopnji 20%	40.000,00		166,92	

Nadaljevanje Priloge 3

		na dan 31. 12. 2006 (v SIT)		na dan 1. 1. 2007 (v EUR)	
161	KRATKOROČNE TERJATVE ZA DAVEK OD DOHOD. PRAVNIH OSEB	12.883,26		53,76	
1610	Kratkoročne terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb	12.883,26		53,76	
165	OSTALE KRATKOROČNE TERJATVE	71.772,82		299,50	
1656	Ostale kratkoročne terjatve. - kreditne kartice	71.772,82		299,50	
16560	Ostale kratk. terj. - kreditne kartice	71.772,82		299,50	
165601	Ostale kratk. terj. - kreditne kartice NLB	71.772,82		299,50	
19	KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	46.773,60		195,18	
190	KRATKOROČNO ODLOŽENI STROŠKI OZ. ODHODKI	46.773,60		195,18	
1900	Kratkoročno odloženi stroški - zavarovalne premije	35.498,60		148,13	
1904	Vnaprej obračunani stroški upor. trezorja	11.275,00		47,05	
2	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (DOLGOVI) IN KRATK. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		2.958.984,21		12.347,64
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (DOLGOVI) DO DOBAVITELJEV		2.066.531,81		8.623,49
220	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (DOLGOVI) DO DOBAVITELJEV V DRŽAVI		472.194,00		1.970,44
2201	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v državi		472.194,00		1.970,44
221	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (DOLGOVI) DO DOBAVITELJEV V TUJINI		1.594.337,81		6.653,05
2211	Obveznosti do dobaviteljev v tujini		1.096.270,03		4.574,65
2218	Obveznosti do dobaviteljev - pridobitve blaga znotraj skupnosti		498.067,78		2.078,40
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENCEV		451.094,80		1.882,39
251	KRATK. OBVEZNOSTI ZA ČISTE PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ		284.148,60		1.185,73
2510	Kratkoročne obvez. za čiste plače in nadomestila plač		284.148,60		1.185,73
253	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PRISPEVKE IZ KOSMATIH PLAČ IN NADOMESTIL PLAČ		89.923,70		375,25
2530	Obveznosti za prispevke iz kosmatih plač		89.923,70		375,25
254	KRATK. OBVEZNOSTI ZA DAVKE IZ KOSMATIH PLAČ IN NADOMESTIL PLAČ		32.822,50		136,97
2541	Obveznosti za davke iz kosmatih plač		32.822,50		136,97
255	KRATK. OBVEZNOSTI ZA DRUGE PREJEMKE IZ DELOVNEGA RAZMERJA		44.200,00		184,44
2550	Obvez. za druge prejemke iz delovnega razmerja- malica		44.200,00		184,44
26	OBVEZNOSTI DO DRŽAVNIH IN DRUGIH INŠTITUCIJ		353.245,60		1.474,07
260	OBVEZNOSTI ZA OBRAČUNANI DDV		278.377,00		1.161,65
2608	OBVEZNOST ZA PLAČILO RAZLIKE MED OBRAČUNANIM IN VSTOPNIM DDV ZA DAVČNO OBDOBJE		278.377,00		1.161,65
26080	Obveznost za plač. razlike med obrač. in vstop. DDV za davčno obdobje		278.377,00		1.161,65
262	OBVEZNOSTI ZA PRISPEVKE IZPLAČEVALCA		65.510,10		273,37
2620	OBVEZNOSTI ZA PRISPEVKE IZPLAČEVALCA		65.510,10		273,37
26201	Obveznosti za prispevke izplačevalca		65.510,10		273,37
263	OBVEZNOSTI ZA DAVEK OD IZPLAČANIH PLAČ		9.358,50		39,05
2630	Obveznosti za davek od izplačanih plač		9.358,50		39,05
28	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		48.112,00		200,77
285	OSTALE KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		48.112,00		200,77
2851	Obveznost za potne stroške		48.112,00		200,77
28510	Obveznost za potne stroške		48.112,00		200,77
285102	Obveznost za potne stroške		48.112,00		200,77

Nadaljevanje Priloge 3

		na dan 31. 12. 2006 (v SIT)		na dan 1. 1. 2007 (v EUR)	
29	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE		40.000,00		166,92
295	DDV OD DANIH PREDUJMOV		40.000,00		166,92
2950	DDV od danih predujmov		40.000,00		166,92
6	ZALOGE PROIZVODOV, STORITEV, BLAGA IN NEKRATK. SRED. ZA PRODAJO	7.765.626,94		32.406,24	
66	ZALOGE BLAGA	7.765.626,94		32.406,24	
663	BLAGO V LASTNI PRODAJALNI	16.485.673,75		68.792,57	
6637	Blago v prodajalni - trgovina	16.485.673,75		68.792,57	
664	DDV, VRAČUNAN V ZALOGAH BLAGA		2.747.617,79		11.465,46
6646	DDV, vračunan v zalogah blaga - prodaja na drobno iz trgovine		2.747.617,79		11.465,46
669	VRAČUNANA RAZLIKA V CENAH ZALOG BLAGA		5.972.429,02		24.920,87
6696	Vračunana razlika v cenah zalog blaga		5.972.429,02		24.920,87
7	ODHODKI IN PRIHODKI				0,85
78	DRGI FINANČNI PRIHODKI IN OSTALI PRIHODKI				0,85
787	DRGI PRIHODKI				0,85
7870	Drugi prihodki iz naslova preračuna SIT v EUR				0,85
9	KAPITAL, DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (DOLGOVI) IN DOLGOROČNE REZERVACIJE		10.118.318,58		42.222,99
90	VPOKLICANI KAPITAL		2.100.000,00		8.763,14
902	OSNOVNI KAPITAL - KAPITALSKI DELEŽI		2.100.000,00		8.763,14
9020	Osnovni kapital - deleži v kapitalu		2.100.000,00		8.763,14
91	KAPITALSKE REZERVE		1.192.805,13		4.977,49
916	SPLOŠNI PREVREDNOTOVALNI POPRAVEK KAPITALA		1.192.805,13		4.977,49
9160	Splošni prevrednotovalni popravek kapitala		1.071.359,95		4.470,71
9161	Splošni prevrednotovalni popravek kapitala - revalorizacija		121.445,18		506,78
92	REZERVE IZ DOBIČKA		210.000,00		876,31
920	ZAKONSKE REZERVE		210.000,00		876,31
9200	Zakonske rezerve		210.000,00		876,31
93	ČISTI DOBIČEK ALI ČISTA IZGUBA		5.115.513,45		21.346,66
930	PRENESENI ČISTI DOBIČEK IZ PREJŠNJIH LET		2.935.120,45		12.248,04
9300	Preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let		2.935.120,45		12.248,04
932	NEUPORABLJENI DEL ČISTEGA DOBIČKA POSLOVNEGA LETA		2.180.393,00		9.098,62
9320	Neuporabljeni del čistega dobička poslovnega leta		2.180.393,00		9.098,62
97	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		1.500.000,00		6.259,39
972	DOLGOROČNA POSOJILA, DOBLJENA PRI BANKAH IN DRUŽBAH V DRŽAVI		1.500.000,00		6.259,39
9720	Dolgoročna posojila		1.500.000,00		6.259,39
Skupaj	SEŠTEVEK PO RAZREDIH	13.077.302,79	13.077.302,79	54.571,48	54.571,48